Do anh Võ Phi Hùng cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilm Thư Viện Đại học Cornell)

NĂM THỨ SÁU SỐ 714 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BA 1er MAI 1928

HÃY HÚT
THUỐC DIẾU
HIỆU
JOB

Đông Pháp Thời Báo

MỖI TUẦN LỄ XUẤT BẢN BA KỲ, THỨ BA, THỨ NĂM VÀ THỨ BẢY

DEPOSÉ LEGAL
INDOCHINE
N° 9877

Outrey đắc cử

Từ khi bắt đầu tuyển-cử, thì Đông-Pháp đã có nói rằng «phải chi chúng tôi mà có quyền tuyển cử, thì chúng tôi chẳng bỏ thăm cho ai hết!»

Trong số bốn ngàn chín trăm mấy cử-tri mà số người Annam dân tây chỉ có 320, thì bỏ dặng làm gì?

Huống chi chúng tôi cũng đã nhiều phen nói rỏ vì lẽ gì mà ông Nghị-viên tây dõi với nước nhà là tuyệt vọ quan hệ.

Mà dầu cho có một dôi chút quan hệ, thì cái quan hệ ấy cũng chỉ ở trong cái phạm vi eo hẹp của một mợ quyền lợi dương thời.

Thật thế, khi vừa mới tổng cọng sốt hăm Saigon biết rằng M. Outrey đắc thắng, thì đã có một vài trăm người cử-tri dừng xung quanh thùng thăm mà la «Xin thôi! xin thôi!» nghĩa là họ muốn biểu ông Rouelle là người thất bại hôm nay phải giao chức xã-tây lại dừng làm nữa.

Giao lại cho ai?

Nghe như bên phái M. Outrey họ đã tính trước hề M. Outrey đắc cử, thì làm sao cũng dùng mưu kiếm chước mà buộc ông [illegible] lấy Saigon phải từ chức dặng để chỗ ấy lại cho M. De Lachevrotière. Họ lại nói rằng chuyện nầy M. Outrey về bên Pháp, chừng trong một năm cũng sẽ từ chức Nghị-viên Nam-kỳ dặng cho M. De Lachevrotière lại ra. Thiệt vậy hay không? Một năm rồi sẽ biết.

Coi lấy chừng đó cũng đủ biết ông nghị tây thi cái thủ đoạn tưởng ngần ấy thôi.

Ai đắc cử cũng vậy, cũng lần quần lo cho vai cánh phe đăng của mình. Rồi lần lần lại tính qua các chuyện lý tài, như là làm hội-viên trong mấy bản trị-sự của các hội tư bổn là cùng.

Ông Nghị tây cử đắc-cử, thời cuộc Đông-Pháp cứ xảy vấn, mỗi người đi mỗi ngã. Chỉ duy ta mới thiệt là chủ-nhơn-ông, vật dồi sao dời, ta vẫn cùng nhau sống sống, chết chết, ở trên cái bán-đảo nầy cho đến ngày chót. Nếu như ta không lo mà nhận lấy chức trách, giữ lấy quyền lợi mà chỉ cứ quan hoái vi chuyện tuyển cử Nghị-viên tây, nay theo ông nầy, mai khuyên bỏ thăm cho ông khác,
thì thiệt là vô ích vô ích!

Mà ông nào lại ích gì cho ta?

Ở thôi, M. Outrey đắc cử rồi đó. Mà rồi đây lại làm sao?

DIỆP-VĂN-KỲ

Câu chuyện hằng ngày

MẤY CÁI QUÁI TRONG SÁCH VÀ BÁO TA

Chắc các độc giả còn nhớ, trong một số báo Đ. P., cũng nơi mục «*Câu chuyện hằng ngày*» nầy, có bài đề là «*Mấy cái quái trong các báo tây*», ông Q. C. trích ra bao nhiêu cái sai-lầm của người Tây về lịch-sử ta.

Ông Q. C. cho là quái, song có lẽ mấy người mấy kẻ chưa tự lấy làm quái, vì theo cách «nhồi sọ» thì bọ nói như vậy là phải. Phép nhồi sọ buộc ông Albert de Pouvourville phải nói rằng «*tổ tiên Annam một người Pháp sang bảo-hộ*» thì ông cứ việc nói, chứ có quái gì?

Người Annam mà cũng không chịu xét kỹ lịch-sử Annam, cũng nói ra những câu giống như mấy người Tây đó, thì mới thật là quái cho!

Đọc báo Tiếng-Dân số 68, ra ngày 7 Avril mới rồi, trong bài xã-thuyết cột thứ nhì, có một câu rằng: «... *Đương thời kỳ Gia-Long, bôn-bả, đã phải người sang đến Âu-châu cầu-viện, sau nhờ được binh-lực nước Pháp mà làm thành cuộc thống-nhứt*».

Quái thật! Lấy lẽ gì mà nói được rằng nhờ binh-lực nước Pháp mà làm thành cuộc thống-nhứt?

Đây tác-giả chắc muốn nói về việc vua Gia-long sai Đông-cung Cảnh và Giám-mục D'Adran sang cầu viện bên nước Pháp.

Song cứ theo các sử thì lúc bấy giờ Đông-cung-Cảnh và Giám-mục D'Adran ở Pháp đều ba năm, rồi vua Pháp có định điều-ước hứa giúp cho vua Annam, nhưng khi D'Adran trở về, ghé bến với tổng-đốc Pháp ở Ấn-độ thì người không thuận, nên không rút quân Pháp ở Ấn-độ [illegible] không sang đây được, thế thì sao lại nói được rằng nhờ binh-lực của nước Pháp?

Có chăng là Giám-mục D'Adran có mộ được đôi mươi người Pháp sang giúp vua Gia-long, tức như người mình quen gọi là chúa tàu Long, chúa tàu Phụng lồi bấy giờ. Song đó cũng chẳng qua là người riêng của nước Pháp giúp, chứ không phải chính nước Pháp giúp. Thế thì sao lại nói được rằng nhờ binh-lực của nước Pháp?

Khi nào mới nói được rằng nhờ binh-lực của nước Pháp? Là như khi nước ấy đã giúp cho nước Mỹ đánh nhau với nước Anh để đành lại quyền độc-lập kia.

Tuy vậy, xét kỹ thì cái lỗi ấy chẳng qua là tại tác-giả nhớ sách lù-mù và đặt ra lời văn không được tách bạch, nên cũng còn có thể lượng thứ được.

Đến như cái lỗi của ông «Trần-huy-Liệu», tác-giả của sách *Một bầu tâm sự* kia thì thiệt là nặng quá.

Trong sách *Một bầu tâm sự*, trương 5, hàng 17-20, ông ấy nói rằng:

«*Trào Gia-long, sai hoàng-tử Cảnh đi cầu-viện Pháp quốc để về đánh nhau với Tây sơn, Pháp-quốc giúp cho hai cái tàu và một ít súng thần-công, về sau tàu thì bỏ chìm ở ngoài cửa bể, còn súng thần-công thì chôn ở cửa thành...*»

«Pháp-quốc giúp cho hai cái tàu và một ít súng thần-công»! «Pháp-quốc giúp cho hai cái tàu và một ít súng thần-công»! Chuyện ấy cứ vào đâu? thấy ra trong sách nào?

Tôi xin hỏi lại tác-giả một lần nữa rằng: Chuyện ấy cứ vào đâu? thấy ra trong sách nào?

Sự nước Pháp tặng tàu và súng cho nước ta là ở triều vua Tự-đức sau khi nước Nam đã hòa với nước Pháp rồi kia, ta không nên lầm lạc đến thế!

Nhiều người Pháp đã kể công với ta rằng nước Pháp đã giúp cho nước Nam trước đây mấy trăm năm, song họ nói vậy chớ không có bằng-cớ gì cả. Bây giờ có ông Trần-huy-Liệu viết ra chuyện ấy vào trong sách để dựng chứng lên! Nếu sách của ông Trần mà không bị cấm được lưu-hành tự-do, chắc sau nầy sẽ có người Pháp khác viện chứng ở sách của ông mà cho sự nước Pháp giúp nước Nam là có thật, làm cho lịch-sử Việt-Nam rối loạn là ngần nào! Cho nên sách ông bị cấm mà chúng ta cực chẳng đã phải lấy lẽ hân-hạnh...

Dầu vậy mặc lòng, chúng tôi cũng thiệt tình tin rằng các ông vì sơ-suất mà lỗi-lầm, chớ không dám ngờ cho các ông rằng cũng muốn nói quấy nói quá để nhồi-sọ đồng-bào ta...

. . . . . .

Chúng tôi chỉ xin các ông về sau nên thận-trọng trong khi viết một chút. Một bộ «Việt-nam-ử-lược» của Trần-trọng-Kim trước các ngài cũng đừng nên xem khinh mà không chịu khó đọc qua để cho biết rõ việc cận-đại của nước nhà vậy.

C. D.

Lấy cái lẽ quá-khứ

mà suy đến việc tương-lai

Hồi trong các báo quốc-văn ta, ngày cụ Sào-Nam mới bị bắt, tờ nào đã viết rằng:

«*Tên Phan-bội-châu là một kẻ tội nhơn*»?

— Lại hỏi trong các báo quốc-văn ta, Nam-[illegible] nước, tờ nào đã viết rằng:

«*Tên Phan-châu-Trinh là một kẻ bạn-nghịch*»?

— Là tờ Trung-Lập, và cũng chỉ một mình tờ Trung-Lập mà thôi!

— Ai Cổ-độ ở tây chạy Bombay, rồi nữa chừng lại nín mất?

— Là báo Trung-Lập!

Cũng vì báo Trung-Lập mà một số ít người Pháp ở Saigon đã muốn cản trở cuộc nghinh tiếp ông Bùi-quang-Chiêu! cũng vì báo Trung-Lập mà chánh-phủ mới bỏ tù ông Nguyễn-an-Ninh về tội đồn-thuyết...!

Tom lại mà nói, thì bao nhiêu những người quốc-dân ta sửng bái, đều là những người mà báo Trung-Lập cứu thu, bao nhiêu những việc quốc-dân ta hoan-nghênh, đều là những việc mà báo Trung-Lập phản-đối.

Thế thì báo Trung-Lập đối với quốc-dân ta vốn là cái gì?

Thế thì quốc-dân ta đối với báo Trung-Lập xử sao mới phải?

Mấy câu hỏi đó, năm xưa quốc-dân ta thiệt là biết trả lời một cách hết sức công bằng, hết sức xứng-đáng.

Một cuộc tẩy-chay Trung-Lập-Báo — tẩy-chay từ người già đến con trẻ, tẩy-chay từ thành-thị đến thôn-quê, tẩy-chay một cách báo Trung-Lập không dám lói mặt ở Saigon, tẩy-chay đến nỗi báo Trung-Lập phải tiêu mòn lụn bại, — một cuộc tẩy chay Trung-Lập-Báo hồi năm xưa thiệt là một chuyện kỉ công tiền-đồ trong lịch sử bảo giới quốc-văn, thế là một chuyện vẻ vang cho toàn thể quốc-dân Nam-Việt.

Một giống dân vẻ quả khứ đã sẵn mối đồng-tâm, đã rõ điều ân oán như thế, thì về hiện tại và tương-lai bà có lẽ nào lại mê muội cho đến nỗi cứ nhắm mắt ngơ tai, rủ nhau vái bạc trang tiền ra mà nối giáo mài cho kẻ thù chung của quốc-gia chủng-tộc hay sao?...

Đ. P. T. B.

Nữ-quyền ở Tây-Tạng

Giữa lúc dư-luận trong nước đương nhôn-nhao cổ-động về nữ quyền, bỗng thấy nói đến chuyện đàn-bà bên Tây-tạng (Tibet) mà khếp.

Ở xứ Tây-tạng nữ-quyền là độ-tôn, đàn-bà coi đàn-ông như đồ bỏ. Đàn-bà Tây-tạng người nào ít lắm cũng lấy đến ba chồng, lại còn cập thêm một người thầy-tu nữa là khác! Mấy người chồng đều bị vợ bắt đi làm lụng tết thảy, trừ người nào được vợ thương yêu một cách đặc-biệt mới khỏi phải đi mãn. Vợ đối với chồng hễ yêu thì dễ ở, mà ghét thì đuổi đi. Người chồng nào đã chẳng may mà bị vợ đuổi, thì nhứt-ban xã-hội đều khinh-bỉ, coi như là người bỏ đi, và lại không làm sao lấy vợ khác được nữa.

Mới rồi có một người đàn ông rất can-lôm, dựng lên rủ phe rủ-mấy kiên hiệp nhau lại, kéo cờ [illegible] chống cự với bọn quấy thôi!

Người ấy tên là A-Mục-Kỳ (Amouki). Nguyên mấy năm trước anh ta cơ phụng-mạng của vợ, đi qua miền Tứ-Xuyên mà bán da. Hưởng sả xa-xuôi, nên cứ hai năm anh ta mới trở về Tây-tạng một lần. Nhơn tiếp xúc với người Tàu, A-Mục-Kỳ thấy đàn ông Trung-quốc chẳng những không phải khuất-phục đàn-bà mà lại được tự-do độc-lập một cách phi-thường. Thấy vậy A-Mục-Kỳ tức mình bèn quỉ ý về Tây-tạng, hết sức đề xướng việc «Nam-tử giải-phóng» và tổ-chức một hội gọi là «Nam-tử độc-lập hội». Anh ta âm mưu vận động, bôn tẩu hô hào trong mười năm dằng dẳng mới chiêu tập được trên năm trăm người đồng chí. Hay giờ hết thảy hội-viên bèn nhóm họp tại thành *Lhasa*, rủ nhau kéo đi ngũ-cu-nghênh cung đường để tranh với bọn phụ-nữ. Trong khi kéo đi, A-Mục-Kỳ vác cây cờ lớn đi trước, trên cờ có viết mấy chữ rõ to rằng:

«*Tây tạng nam tử giải phóng đại vận động*». Còn các hội-viên mỗi người đều cầm một cây cờ nhỏ, trên cờ ấy là thì viết: «*Đả phá phụ-nữ chuyên chế*», là thì viết: «*Nam-tử độc lập*», là thì lại viết: «*Đả phá đa phu chế*», vừa vung kéo đi vừa la bét vang lừng và rải rắt nhiều truyền-đơn để cổ động.

Sau hết A-Mục-Kỳ lại kéo tất cả hội-viên đi thẳng đến dinh chánh-phủ, yêu-cầu chánh-phủ phải đình lập pháp-luật để bảo-hộ cho đàn-ông, lại nói rằng nếu chánh-phủ cứ ngồi yên mà ngó, thì bọn đàn-ông quyết không sống chung với đàn-bà ở xứ Tây tạng nữa. Thấy vậy, chánh-phủ nhứt diện khiến một người đại-biểu đàn-ông công đi với năm người đàn-bà tới hội quán của hội «Nam-tử độc-lập» để điều đình, nhứt diện kỳ một bản thảo-án luật pháp bảo-hộ đàn ông.

Nay phụ lục luôn bản thảo án ấy dưới đây:

1° — *Chánh-phủ Tây-tạng phải thừa nhận hội «Nam-tử Độc-lập» là có quyền đại-biểu cho toàn thể đàn-ông ở Tây-tạng.*

2° — *Mỗi người đàn-bà chỉ được phép lấy một chồng mà thôi, trừ khi nào chồng chết mới được lấy chồng khác.*

3° — *Vợ và chồng được hưởng quyền lợi ngang nhau, duy vợ không được phép bắt buộc chồng phải đi mãn.*

4° — *Vợ chết, chồng được phép cưới vợ khác.*

5° — *Nếu hai vợ chồng không hòa thuận nhau, thì hai bên đều được quyền lấy chồng lấy vợ khác.*

7° — *Nếu vợ làm chuyện bất chánh, chồng có quyền cản trở và phạt-trạt; nhưn chồng có cho ngoại-tình, vợ cũng có quyền cản-trở và phản đối.*

8° — *Của cải của vợ chồng thì vợ chồng đều có quyền hưởng-thụ lần lần với nhau.*

B. T. M. *thuật*

Kết-quả cuộc tuyển-cử lần thứ hai

M. Outrey 1.657 lá thăm trúng-tuyển.
M. Rouelle đốc-lý thành-phố Saigon chỉ được có 1.261 lá thăm.

OUTREY
1.657 lá thăm

ROUELLE
1.261 lá thăm

Noms des votes	Outrey	Rouelle
Saigon	1.110	954
Baclieu	19	11
Baria	27	6
Bentre	23	9
Bienhoa	28	27
Camau	12	3
Cantho	32	15
Cap S. J.	23	8
Chaudoc	21	6
Cholon	92	78
Gocong	7	1
Hatien	9	1
Hongquan	13	13
Longxuyen	22	5
Mytho	42	19
Poulo-Condore	19	11
Rachgia	17	14
Sadec	13	9
Soctrang	28	9
Tanan	7	7
Tayninh	16	10
Thudaumot	30	20
Travinh	16	9
Vinhlong	24	6
Xuân-loc	7	10
Tổng-cọng =	1.657	1.261

ĐẢNG CỘNG-SẢN DỰ BỊ

Qui đồng-nghiệp Hà-Thành Ngọ Báo có đăng tin sau nầy: Những tay cầm quyền ở Moscou (Kinh đô Nga) đã gởi những mệnh lệnh cho các đảng viên cộng-sản Pháp để tổ-chức một cuộc vận-động kịch-liệt vào ngày 1er mai nầy là ngày kỷ-niệm đảng lao-động. Họ dự bị san cả về việc lỡ có xảy ra xung đột với quân linh.

Một chuyện truyền-khẩu về lịch-sử Chàm (1)

Cách vài hôm sau, anh Ch.-hi gởi cho tôi một tờ giấy đôi, chép cả bốn mặt bằng chữ quốc-ngữ, kể chuyện vua Chàm. Tôi xem ra là một bài kỳ-sự không có gì ái-tri lắm, song cũng nhuần-sắc lại mà chép theo đây, để khỏi phụ tấm lòng sốt-sắng của anh-ta. Tôi thấy vậy thì trong lòng tôi gợi ra biết bao là mối thương-tâm . . . . . .

. . . . . .

. . . Mà ai đọc đến đây hả lại không có lồng mốt cảm-tình như tôi?

CHUYỆN VUA CHÀM

Bấy giờ vua Chàm (người chép chuyện không nói là vua gì, và ở đời nào) có một người con gái tên là Mứ-gouth. Trong xứ vua có một người con trai tên là Kakáy, con của một người giàu kêu là Mú-só-Palây. Kakáy thấy Mứ-gouth thì ưng ý lắm mà không dám đi nói, vì mình là con dân mà sánh là con vua. Song Kakáy không nhịn được, bèn tìm cách mà bỏ ngãi cho Mứ-gouth. Mứ-gouth bị ngãi, cách năm sáu ngày thì trốn ra khỏi cung vua mà theo Kakáy. Vua biết con gái mình đã phải long Kakáy, không tài nào gỡ ra cho được, bèn kêu Kakáy đến mà gả Mứ-gouth cho.

Khi Kakáy lấy được công-chúa rồi thì ở tại triều giúp vua về sự đánh giặc. Nguyên vì Kakáy có tài bói, lúc nào có việc trận-mạc thì v.ở lịch chọn ngày xuất hành cho nên vua đánh trận nào đều thắng trận nấy.

Vì tài Kakáy có tài như vậy, vua sợ để ở rồi sẽ cướp ngôi mình đi, nên có ý muốn giết Kakáy. Kakáy biết ý vua thì thân-thế riêng với vợ mình. Công-chúa đem lời tâu cùng vua, thì vua lại chối rằng không có bụng ấy. Vua thề trước mặt ba quan rằng nếu mình có ý giết Kakáy thì trời sẽ làm cho mình mất ngôi đi.

Thế nhưng về sau vua quả lập thế mà giết Kakáy thật. Một hôm, vua nhóm các quan tại sân chầu, rồi giả làm con voi ra, bảo Kakáy nhảy lên lưng voi cỡi cho vua xem. Kakáy vâng lời thì vua ra khẩu hiệu cho voi rằng *Ma inh tron pok*, tức thì, nằm con voi xúm lại mà xé Kakáy chết tươi.

Sau khi Kakáy chết, vua đi cưới Lê công-chúa, là con gái của vua Annam. Lê công chúa xinh đẹp lắm, vua say mê vì nàng, không lo đến việc quốc-chánh và bình cơ nữa. Vua ý rằng trong nước duy Kakáy có tài, nay chết rồi, đã hết lo; con mặt ngoái thì vua đã cưới con gái vua Annam, hai nước đã thống hôn với nhau thì cũng như một nước. Từ rày sẽ hưởng cuộc hòa-bình, không còn lo gì giặc giã nữa. Các quan lại triều cũng có đồng một ý-kiến như vua vậy.

Trước cung vua, có một cây trai lớn và linh lắm, người ta nói rằng vua Chàm cương-thanh là nhờ thần của cây trai đó. Lê công-chúa bèn giả-đò đau, mời năm thầy mười bà đến bói, bà đều biểu nói rằng tại cây trai đó có ma, nên bắt bà phải đau. Bà bèn xin vua phải sức đốn cây trai ấy đi. Vua nghe lời, sai linh đốn cây trai. Linh dở búa lên thì búa dính trên vai, không hạ xuống được. Vua nổi giận, tự cầm búa mà đốn lấy, vừa chặt ba búa thì cây trai ngã xuống và chảy máu ra như suối. Lê công-chúa liền lành bịnh.

Lê công-chúa gởi thơ cho cha mình là vua An-nam, nói rằng cây trai ấy đã hạ rồi, thì vua An-nam kéo binh vào đánh vua Chàm. Vua Chàm sai rả cây trai ấy làm ván đóng thuyền để đi đánh giặc. Lạ cho cái thuyền ấy, không chèo không bườm mà cứ việc đi, và lại đi theo ý vua muốn, vua chỉ đi đâu thì thuyền đi đó. Mấy trận đầu vua An-nam phải thua luôn.

Về sau, vua An-nam sai linh đến đóng cọc trong biển đó. Đến chừng đánh một trận nữa, thuyền vua Chàm mắc lấy cọc không tới lui được. Vua giận, lấy búa bữa thuyền, thuyền chìm, vua thoát thân lên bờ, khi lên bờ rồi, vua còn đánh với quân An-nam mấy trận nữa, mà đều bị thua luôn, quan quân chạy một đường, còn vua chạy một đường.

Vua Chàm chạy, mà vua An-nam cứ đuổi theo. Sau, cùng đường vua Chàm sa xuống giếng, tức thì có những con nhện giăng tơ lấp đầy miệng giếng. Vua An-nam kéo binh đến đó, thấy không có đường chạy nữa, mà sai linh tìm khắp cùng không ra dấu-tích vua

(1) Xem Đ. P. T. B. số 713.

Coi quo trương thứ 2.

Trung-Hoa cạn tin

Tin Hương-cảng ngày 25-4-28

Có tin ở Tứ-Châu báo-cáo rằng hôm ngày 24 vừa rồi, quân Cách-Mạng đã đánh lấy đặng Tế-Nam Trương-Tôn-Xương bỏ trốn qua Thanh-đảo trở lại, còn quân của Tôn thì bị tan-vỡ

TRƯƠNG-HỌC-LƯƠNG
và đã kéo chạy về Đức-Châu.

— Ngày 25 Lý Tề Thâm đã chiêu-tập Hội-nghị quân-sự để bàn luận về các quân-vụ trọng yếu.

Tin Hương-cảng ngày 27-4-28.

Sau khi đã thân suất hai đạo quân thứ nhứt và thứ nhì của quân Cách-Mạng mà đánh lấy đặng Tế-Nam xong, thì Tưởng-giới Thạch đã thừa-thắng tiến công, làm cho Đức-châu bây giờ cũng nguy-cấp lắm.

— Có tin nói rằng Trương Tôn Xương đã chạy qua đến Trảng kỳ (Nagasaki)

— Diêm-Tích-Sơn đã kéo đại-quân ra Nương-Tử-quan để tiếp-ứng với Tưởng-Giới-Thạch.

— Đội quân của Trương-Học Lương sau khi bị thua một trận rất đủ-dội thì sức chiến-đấu đã hao mòn hết, phần nhiều quân-sĩ chạy qua bên quân Cách-mạng mà hàng đầu.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

Chàm, toan rút quân về. Thình lình nghe con thần-lần kêu tắc-tắc trên miệng giếng, vua An-nam sai lính kiếm một lần nữa cũng không thấy. Tình việc bỏ đi, lại nghe thần-lần kêu tắc-tắc, vua bèn lấy gươm khêu vàng nhện trên miệng giếng thì lòi mặt vua Chàm ra. Vua An-nam bèn sai chặt đầu vua Chàm đem theo mình, còn cái thân thì bỏ lại đó. Vì sự-tích đó, cho đến bây giờ, người Chàm vẫn coi con nhện là ơn và coi con thần-lần là thù.

Khi vua Chàm bị chém, cái đầu lìa khỏi cái thân, thì cái đầu có dặn với cái thân rằng: hãy đợi đó bảy ngày thì đầu sẽ trở lại hiệp với thân. Mới được ba ngày, song cái thân ngỡ là bảy ngày, sao cái đầu không thấy trở lại, hoặc giả đi lạc rồi sao,, bèn đứng dậy đi tìm cái đầu. Đi được một đồi, gặp một lũ chăn trâu lêu lêu mà nói; coi bay cái người không đầu đi đâu đó kia! Cái thân liền ngã xuống tại đó. Tới bảy ngày, cái đầu quả trở lại chỗ cũ, tìm cái thân không gặp, cũng rơi xuống nằm đó luôn.

Lúc đó, vua Annam bắt voi của vua Chàm nhiều lắm, và vào cung vua khuân cả vàng bạc chở về ngoài Bắc. Còn dân Chàm thì bị giết, lớp thì chạy lớp tan-lạc hết.

Con trai của vua Chàm là Bô Chơn và Bô Ti-cây thì chạy vào ở Tây-ninh, bấy giờ kêu là Rôn-duôm-rây, xóm ở, kêu là Paôch-ruồm.

Bô-Ticây có vợ tên là Nay posoth lịch sự lắm, nghe thấu tai vua Xiêm-la. Sau khi ở Tây-ninh được ba bốn năm, vua Xiêm kéo binh đến đánh để bắt lấy nàng Nay-posoth. Hai vợ chồng Bo-Ticây cứ chạy chỗ nầy chỗ kia mà trốn. Vua Xiêm bắt không được cũng kéo quân về. Sau lại, nhơn trong lúc Bô-ticây đi vắng, Nayposoth ở nhà mở hội cùng tế dương đờn hát vui chơi, thình lình vua Xiêm kéo quân đến vây bắt nàng, chở lên voi đi qua sông Tầm-long, bây giờ kêu là Kampong Chamalông. Bô-ticây trở về thấy cớ sự như vậy, liền theo kịp lội qua sông, chém voi ngựa quân lính Xiêm chết nhiều lắm. Còn chừng bảy con voi nữa thì tới voi của Nay posoth cỡi, mà Bô-ticây đã mệt mỏi quá thể rồi, nàng thấy chồng mình như vậy, lấy làm lội nghiệp bèn bẻ nút áo vàng của mình dưa cho vua Xiêm bắn chết Bô-ticây. Vua Xiêm bèn đem Nay-posoth về bên Xiêm.

Cái trận mà quân Xiêm qua bắt Nayposoth đó thì dân Chàm tổn hại nhiều lắm. Những con nít chạy qua cầu bị người lớn lấn té xuống sông chết không biết bao nhiêu, song quân Xiêm không hề giết ai.

Hòn núi ở Tây-ninh mà bây giờ kêu là núi Chơn-bà-đen cũng gốc từ trận ấy: Vì trong trận ấy, quân Xiêm thường nói với nhau rằng: «*Phum chơn mê đen*», nghĩa là: Xiêm theo kịp bắt được Nayposoth gần chơn núi.

.·.

Cứ như chuyện chép trên nầy thì nhiều đều hoang đường và sự tích cũng sai ngoa nữa. Những chỗ hoang đường buồn cười đó, ta nên cho là lịch sử của họ chưa thoát khỏi vòng thần-thoại, chẳng cần làm chi; song ta nên biện bác lại những chỗ sai ngoa.

Hết thấy các vua Chàm chỉ có vua Chế-Mân là có cưới con gái vua Annam mà thôi, tức là bà Huyền-trân công-chúa, con gái vua Anh-tôn nhà Trần. Song Chế-Mân không hề đánh nhau với vua Annam, và cũng không bị vua Annam giết.

Các vua An-nam đánh nhau với quân Chàm mà bắt được các vua Chàm nhiều lần lắm. Lý Thái-tôn bắt Sạ-đầu, Lý Nhân-tôn bắt Chế-củ, Trần Anh-tôn bắt Chế-Chi đời Trần Thuận-tôn, Trần khát-Chơn bắt được Chế Bồng-nga, Lý Nhân-tôn bắt Bì-Cai, Lê Thánh-tôn bắt và giết Trà-Toàn, song hết thảy các vua ấy không có vua nào cưới công-chúa An-nam cả.

Ông vua Chàm mà người chép chuyện nói đây hình như là một ông vua cuối-cùng nước Chiêm-thành. Nếu vậy thì là vua Trà-Toàn. Vì trong sử ta có chép rằng khi ấy vua Thánh-tôn nhà Lê chém lấy đầu Trà-Toàn mà đem về Bắc. Và từ đó nước Chiêm-thành bị diệt-vong, về sau không còn có vua nào nữa.

C. D.

Cụ lớn đau nặng

Báo L'*Humanité* là cơ-quan của đảng Cộng-sản bên Pháp đăng tin rằng bịnh thế của ông *Briand* là lồng-trưởng ngoại-giao-bộ, có phần nguy kịch lắm.

Hiện nay người ta đương bàn tính kiếm người thay cho ông Briand.

Cũng có tin rằng nếu như vạn nhứt ông Briand qua không khỏi, thì ông Poincaré sẽ coi lấy các công việc ngoại giao, còn việc tài chính sẽ nầy cho ông Tardiu.

Hài đàm

THỢ MAY CẮT ÁO

Qui đồng-nghiệp Trung-Bắc-Tân-Văn có đăng bài hài-đàm lý thú như sau nầy:

Một nhà Đại-văn-sĩ kia muốn may bộ áo cho thật khéo để làm mẫu mực cho thiên-hạ. Có người mách một ông thợ may ở phố nọ đã có văn-bằng sư-phạm về khoa Tài-phùng. Nhà Đại-văn-sĩ cho triệu đến mà bảo rằng:

— Nhà gả cắt cho ta một bộ áo thiệt khéo, rồi ta sẽ trả cao công. Chữ rằng: «Phục xứng kỳ đức» nhà gả đã học đến chưa?

Bác Tài-phùng biết là tay văn-sĩ, liền hỏi:

— Thưa ngài! Dám hỏi ngài bước vào làng văn đã bao lâu nay?

Nhà Đại-văn-sĩ nói:

— Việc gả cắt áo thì cứ việc cắt, can chi phải hỏi lôi thôi?

Bác Tài-phùng nói:

— Dám bẩm ngài! Phàm người mới bước vào làng văn, làm được cuốn sách, đến nhà in thuê in thì người đứng ngay thẳng, áo phải cắt trước sau bằng nhau; khi in ra rồi, nếu được xã-hội hoan nghênh thì mặt ngửa lên, ngực nởn ra, áo phải cắt trước dài sau ngắn; chẳng may mà sách không gặp thời, xã-hội lại buông lời chửi vụng thì nét mặt có vẻ buồn rầu, hay cúi đầu nghĩ ngợi, áo phải cắt trước ngắn sau dài vậy.

Hi-đình, Ng.-v-Tới

Chỏ thí thuốc Thiên thời

Hiện nay tại tiệm ông Nguyễn-ngươn-Hanh kêu là Xã-Trinh ở chợ bến Lagbi, làng Vĩnh-xuân quận Cầukê, Cầnthơ, có ngâm sẵn thuốc rượu trị về bịnh thiên thời (1) để cho không. Nếu nhà nào rủi có người vương phải chứng bịnh ấy, thì hãy đến đó mà xin, người sẽ cho không, chớ chẳng có tiền bạc chi, bất luận là ngày giờ nào, hoặc trong lúc đêm khuya cũng cứ việc kêu cửa, người sẵn lòng cho, xin chớ ngại.

Xin nhớ! Chỏ thí thuốc thiên thời: M. Nguyễn ngươn Hanh chủ tiệm thuốc bắc, hiệu Ngươn hanh Đường, ở tại chợ bến Lagbi làng Vĩnh-xuân, quận Cầukê Cầnthơ.

KIẾN-VĂN

(1) Nguyên bài thuốc rượu nầy là của ông Nguyễn-khắc-Nương, nội tơn 30 vị, ngâm 8 lít rượu, Thiệt là một bài thuốc qui hóa lắm vậy.

K. V.

Sùng-tu phần mộ ông Tôn-Trung-Sơn

Một tờ báo chữ Anh có đăng tin rằng, vừa rồi Chánh-phủ Quốc-dân đã quyết nghị bỏ ra một số tiền là hai chục ngàn (20.000$) để tu-sửa lại cái lăng vườn ở chỗ mà ông TÔN-VĂN.

.·.

Có tin rằng đồng-bào Việt-Nam ta cũng tính sẽ chung góp nhau một số bạc mấy chục ngàn để cất dựng nhà thờ và xây đắp lại ngôi mồ cụ Phan-Tây-Hồ cho tử tế một chút. Nhưng nghe đâu như lần nầy đồng-bào quyết định không góp tiền cho Huỳnh-Đình-Điển giữ nữa!...

(*Bổn-báo đăng tin trên nầy, song không dám bảo lành là đích thật*).

Tô-Mô.

Nhà thờ cụ Tây-hồ

Về việc cất nhà thờ cụ Phan-Tây-Hồ quan Bốc-lý Saigon đã chuẩn y đồ bản và ký giấy cho phép ngày 26 Avril 1928.

Vậy các nhà thầu-khoán ai muốn lãnh làmxin do M. Huỳnh-đình-Điển 104 rue Pellerin mà thương nghị (từ ngày 1er cho đến 15 Mai 1928.)

Cải chánh

Báo Đông-Pháp số 713 ra ngày thứ bảy 28 avril vừa rồi, trương thứ nhứt, cuối cột thứ sáu, lời rao «Hôm nay bài Lấy người giữ đất Việt-Nam» của ông Ngô-tất-Tố bị xóa lất, nguyên bài bị xóa của đầu đề là «Đối với lời bàn Lấy người Việt-Nam giữ đất Việt-Nam» của ông Varenne. Vậy nay cải chánh.

NGÔ-TẤT-TỐ?

Kính cáo đồng bào

Mới mở lại châu thành Mythô, đường Trần-văn-Trân, một cái nhà in hiệu Thanh-Niên.

In đủ kiểu thật khéo, kỹ lưỡng, và tính giá nhẹ hơn mọi nơi, xin quí ngài lưu ý.

Chủ nhơn:
Phan-văn-Thanh

MAC MAHON OFFICE

«MUA — BÁN — THẾ-MƯỚN QUẢN LÝ, VƯỜN-TRẠI, NHÀ RIÊNG ĐẤT CÁT RUỘNG NƯƠNG ĐỦ THỨ THÔNG TIN TỨC VÀ KIẾM VIỆC sở nầy bảo lành làm hết cả mọi việc.

65, đường Mac-Mahon, Saigon.

Giây thép tắt: MACOFFICE Saigon

AVIS

Le public est informé que le vendredi 1er Juin 1928, il sera procédé à l'Inspection de Rachgia par les soins de l'Administrateur à l'Adjudication aux enchères publiques, de divers lots de terrains domaniaux de superficie variant de 1 ha 63 a 20 à 67 ha 81a 50, sis aux villages de Huong-Tho et Ninh-Quoi, province de Rachgia.

Les cahiers des charges relatifs à ces adjudications et les plans sont déposés: à Rachgia dans les Bureaux de l'Administrateur, et à Saigon au 5ème Bureau du Gouvernement de la Cochinchine.

.·.

Le public est informé que les mardi 29 Mai 1928 et jours suivants, il sera procédé à l'Inspection de Rachgia par les soins de l'administrateur, à l'adjudication aux enchères publiques de 169 lots de terrains domaniaux de superficie variant de 0ha 08 a 00 à 70 ha00, sis aux villages de Vinh-phong et Vinh-thuan, canton de Thanh-yen, province de Rachgia.

Le cahier des charges relatifs à cette adjudication et les plans sont déposés: à Rachgia dans les Bureaux de l'Administrateur, et à Saigon au 5ème Bureau du Gouvernement de la Cochinchine.

Xe máy hơi hiệu

ALCYON

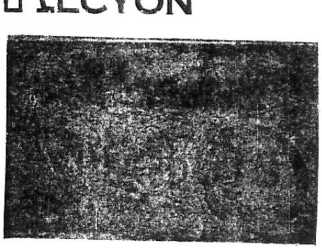

Chạy mỗi cử hai mã lực — 2 cấp giá 230 $
Kiểu du lịch — 3 mã lực — 2 cấp — 340
Kiểu du lịch thường đẳng — 4 cấp — 580

bán tại hãng L. CAFFORT
Saigon-Namvian

THUỐC CHẾ NƯỚC DƯỠNG HIỆU FAMEL

Có để bán trong các hiệu Đại-Dược-Phòng và những tiệm trữ bán thuốc Tây trong Lục-tỉnh

Chớ nên mua quá giá 1$10 một ve

Đại-lý miền Đông-Pháp

PHÁP QUỐC ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Môn bài 84-90, Đường d'Ormay, SAIGON

Ông Maurice BARBEROUSSE

Nhứt đẳng bào chế tề-sư cựu y-sanh đại Thiện-đường. -- PARIS

Saigon.— Imp. Commerciale, C. Ardin, rue Catinat

Le Directeur-Gérant: Nguyễn-kim-Đinh.

Kho sách cổ xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Đèn COLON

Thiệt hiệu mới lại

Đốt bằng dầu lửa
Đốt dễ và mau
Tiện lắm có dùng cả Nam Kỳ

Trữ tại cửa hàng

Trần-quang-Nghiêm

số 200 đường d'Espagne Saigon

Gọn gàng
Thông dụng
Chắc chắn
Mà giá lại rẻ
là xe hiệu

Citroën

Établissements Bainier d'Indochine

AUTO-HALL

Saigon--Hanoi--Pnom-Penh

École Commerciale

146 bis, rue Pellerin près de l'Opinion

Succursale de Paris Marseille-Aix et Arles

Steno-Dactylographie

Résultat garanti en trois mois. Placement assuré des élèves

COMPTABILITE FRANCAIS ANGLAIS

Sténo-Mécanique 220 mots à la minute

Préparation des Elèves à la Monotype

Sténo-Dactylographie	Sténo ou Dactylo seule
Par mois tous les jours... 30 $	Par mois tous les jours .. 20 $
» 3 fois par semaine 15	» 3 fois par semaine. 10
Comptabilité	Anglais
Par mois 2 fois par sem.. 15 $	Par mois 2 fois par sem.. 15 $

KAMPNAGEL

COLONIA

MÁY XAY GẠO

đủ các hạng

FILIPINA

Đại-lý độc-quyền cho cỏi Đông-Pháp

S. A. des COMPTOIRS INDOCHINOIS

B. P. 38. — 7, *rue Guynemer Saigon, Tél.* 516

ĐÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

Nam-Kỳ

SAIGON

Tòa bình

(Conseil de guerre)

Tòa bình nhóm sớm mai thứ tư lần thứ nhứt, kỳ nầy, quan năm Corbel ngồi Chánh tòa, quan tư Chauvin, quan ba Jeuner, quan hai Sicard cùng quan một Vuiciguerra thị sự, quan ba Brieu chưởng lý.

Vụ đầu xử Trần-văn-Hai lính tập vì bị vắng mặt và trốn đi nên bị kêu án tám tháng tù không treo.

Vụ thứ nhì xử tới vụ ngộ sát của đội D. Đầu đuôi vụ ngộ-sát ấy như vầy; một ngày chúa nhựt kia, nhơn có xin phép nên đội D. và cai J... cùng vài người lính khác rủ nhau đi bắn. Ra tới đồng ruộng tên đội D. thấy một con chim mồ nhát bèn nhắm bắn. Chim ấy bị dạn sa xuống buội rậm. Vì cả hai đi săn không có chó, nên phải càng vô mà kiếm coi chim ấy rớt nơi nào. Khi vô buội tên đội D. vì day trở nhánh cây xỏ vô cò súng, súng phát nổ, cai J. vừa chạy tới dạn trúng ngực, quan lương-y Vicèil hết lòng cứu cấp song tên cai ấy thác vài giờ sau.

Quan ba Brieu ngồi chưởng lý không buộc tội kẻ bị cáo và xin để trọn quyền cho tòa bình xử phạt.

Quan ba Albinet làm trạng sư cho tên đội D.. ngài nói rằng không lẽ tòa bình lại buộc tội kẻ bị cáo là vì trước khi chết và trước mặt ông cha, tên cai J... xin tòa tha tội cho kẻ bị cáo là vì một sự rủi ro ấy cũng bởi số phần và vẫn vói.

Tòa bình tha bổng cho tên đội D...

Sớp-phơ liều mạng quá!

Tối chúa nhựt rạng mặt thứ vừa rồi có ba người Annam mướn xe hơi lên Thủ-Dầu-Một ăn nem. Xe hơi hiệu Delaunay Belleville số C. 5736.

Khi qua khỏi cầu Bình-lợi, đèn xe tắt ráo, nhưng tên sớp phơ cũng cứ chạy đùa, ba người ngồi trên xe kêu bảo đừng lại cũng chẳng nghe, ý rằng mình thông thạo đàng đi.

Đèn tắt, đêm không trăng, xe thì cho chạy thiệt mau, chạy được chừng một cây số thình lình đi tuốt qua phía tay trái mà leo lên lề đường. Sớp phơ thụt lại trở ra, rồi lại cứ đi chớ không ngừng lại mà sửa đèn. Ba người khách hết sức la dứt, ên sớp phơ mình định không nghe chừng một cây số nữa trời lối lại leo tuốt lên lề đường phía hữu dụng vô cột giây thép, cột nầy ngã xuống và cong vòng.

Ba người ngồi trong xe văng tuốt xuống ruộng một người bị thương.

Xe Delaunay Belleville hư hao rất nhiều thùng nước phía trước bể hai, đèn cũng bể và kiến thì nát nghiến.

Tên sớp phơ thừa lúc lộn xộn cuốt mất. Vì cái xe nầy nằm ngang giữa đàng mà không có đèn nên một cái xe khác ở Thủ-Đức về, chạy tới chỗ đó lúc ở xa không thấy rõ, còn chừng hai thước nữa mới thấy xe nằm giữa đàng, nên không tránh kịp dụng vô đầu xe Delaunay. Vì cái tánh tự-dụng mà hại tới như vậy, sở cảnh nên đó bắt tên sớp phơ ấy mà trị - tội để làm gương cho kẻ khác.

BENTRE

Vụ « Chà-và đánh người »

Về việc tên Chà-và góp chợ Hương-điểm ý mình là « dân Tây », đánh ông Ng.-văn-Nhân hôm 2 Mars, chắc chư-độc giả còn nhớ rõ và vẫn trông cho biết kết cuộc thế nào.

Ngày 12 Avril vừa rồi, tòa tuyên Án phạt « ông tây đen » ấy hai chục quan tiền vạ và tội ý thế mà đánh người bị thương-tích.

Dầu nhẹ, nhưng cũng còn có chút « công lý và nhơn đạo » đấy, vì tên chà-và là « ông-Tây » còn ông Nhân là « thằng An-nam » !

Tiện đây tôi xin kể một việc đáng khen của Hương-chức làng Tân-hào cho chư-độc giả rõ: Khi tên Chà-và nổi đến chợ Hương-điểm có mời làng ăn « cari thịt dê » (dê Bắc-hảo) nhưng làng từ quyết. Nhờ vậy nên công lý mới khỏi bị khuất ở vụ nầy.

Ấy là một việc đáng khen, đáng cho Hương-chức những làng khác lấy làm gương mẫu.

L.

Choquan, le 19 Avril 1928

Câu Linh Dược

Xin danh ý lục Châu hay, là ông nào biết chỉ dùm làn phước:

Tôi có một người mẹ đau cái mỏi theo tiếng tục thì kêu là miệng bình với hay là đau bông sứng chi đó.

Cái mỏi ấy mỗi ngày nó mỗi lở ra và đơm thịt ra một ngày một lớn. Cha tôi và tôi chạy thuốt cũng đủ chỗ nhưng mà không thấy hiệu nghiệm chi hết. Phần mẹ tôi năm nay là 50 tuổi mang bịnh hiểm nghèo ấy, ăn uống không dặng, ăn ròng là cháo không hễ ăn cơm với thịt cá chi nó không chịu thì nó hành đau nhứt lắm và hay sanh bịnh đau bụng và đi sông.

Nếu ông mô biết chỉ dùm hay là cam đang cho mẹ tôi lành cái mỏi ấy thì tôi sẽ đền ơn theo tớ cam đoan ấy. Như ông nào muốn làm phước thì viết thơ cho tôi hay là đăng bài thuốc ấy trên báo, trước là làm ơn dùm cho mẹ tôi và tôi, sau làm ơn cho người nào mang lấy bịnh ấy biết đang chưa cho lành bịnh thì tôi đội ơn muôn ngày.

Madame NGUYỄN-NGHĨA-AN.
Village de Thành-thới,
Canton de Minh-hệ,
à MOCÀY (Bentre)

MYTHO

Cờ bạc giữa chợ!!

Cái mối tệ nầy trong châu-thành thường có xảy ra hoài. Mà nhứt là mấy Bác chệt đây thì hay chơi rằng mất hơn hết.

Nay nghe cần lầu nầy chưa bài cào; mai nghe dẫy phố kia tã ngầu, thối thiên cầu. Luôn luôn như vậy năm nầy qua tháng kia.

Các báo đã thường kêu réo hết tiếng mà sở tuần cảnh vẫn điềm nhiên.

Bởi vậy nên chệt ta không thèm kiên nể, ai coi bộ càng ngày càng lộng; ai đời hết chỗ chơi lại nhè giữa tháp mục sở thì mà bày ra cờ bạc, « rằng mất hèn không »!!

Nghe đâu lối chừng một tháng nay, dài theo mấy hàng thit heo, trưa bữa nào chúng nó cũng đều tựu lại chỗ thớt thit Quản-Hòa mà hốt me.

Tốp đứng ngoài rào thớt thit thì dành con; còn vài thằng phía trong thì hốt xu giả làm tiền bả; hốt đưa ra, tốp đứng ngoài cứ việc đánh Tam, Yêu, Tức, Lương. Vay mà sòng nao sòng nấy ăn thua đến năm ba chục đồng!!

Nghĩ vậy còn mấy người phú-lít mang lon tam sắc đi nghênh ngênh đó làm gì, mà để cho chúng nó lộng quyền như thế?

Tôi viết bài nầy; mong sao đặng thấu đến tai ông cò cùng sở mật thám, hầu có ra tay trừng trị, kẻo mấy chú chệt chơi rằng mất như thế thì còn gì là phép luật.

HUỲNH-LONG-TỐ
Mytho

SOCTRANG

Ý của giết người

Vừa rồi đây có một vụ án mạng xảy ra tại Sốc-trăng.

Nguyên Tên cu-li Sang có vay của tên Trần Bót một số tiền đã lâu mà chưa trả nổi.

Bữa nọ Sang đi ngang qua Sung-bình gặp tên Trần-Bót đi với em gái nó và một người bạn, Trần-Bót gặp Sang, lại đòi tiền của Sang thiếu nó. Sang không tiền trả, nên năn nỉ xin để mười lăm ngày sau quyết không sai hẹn.

Trần Bót không nghe lại quyết làm dữ, không biết hai người cái qua cái lại thế nào mà Trần-Bót chụp một khúc cây đánh trên đầu Sang rất mạnh ngã xuống bất tỉnh.

Em gái tên trần-Bót lại cang anh, song Bót xô ra xốc lại đánh Sang như mưa bấc, đến chừng tên Sang tỉnh hồi mới thôi đánh. Kế đó, lại vát thây của tên Sang mà liện xuống kinh rồi đi tuốt về Sốc trăng

Khi sở San-đầm hay có sự bèn đến đó mà làm ăn kết hẳn hòi, nhờ có người chứng nói rõ nên bắt em gái của Trần-Bót mà hỏi thì người đàn bà ấy khai thật đầu đuôi tự sự lại chỉ anh mình đi ngả nào nữa; bởi cớ ấy nên linh thộp đầu dược dẫn về bót. Khi ông cò tra hỏi thì va cũng chịu thiệt rằng mình có lở tay đánh tên Sang.

Kỳ Đại Hình tuần tới đây chắc có xử vụ nầy. Vậy cúi xin quan tòa xử cách nào cho công-minh, hầu làm gương cho mấy kẻ thị tiền mà hoành hành ngang ngược.

TRAVINH

Việc đáng khen

Mấy năm trước trường học Caungan u tệ, mà ngày nay ai trông thấy cũng lấy làm lạ, vì sự cải đổi thật chóng lắm.

Ấy cũng nhờ lòng sốt sắng của thầy giáo Huỳnh-văn-Vân, và đạ hảo tâm của mấy ông cự phú nơi làng sở tại.

Như mới đây M. Trịnh-Ngọc-Chôn, chủ tiệm « Van-Nguyên », cựu cai lồng, có cho mà trường một trăm ngươn bạc 100$00, đặng mua một cái máy may tay để cho bên nữ còn bên nam những vật dụng về môn thể thảo.

Nghe đâu Ông đốc học lấy thêm tiền trong (caisse des écoles) đặng nhập vô mà mua một cái máy đạp, cho dễ bề trẻ em học tập.

Có hãng sản lại hằng tâm như M. Trinh-Ngọc-Chôn thật quí hóa thay,

Nếu như mấy ông cự phú trong các tỉnh đều được trăm như một, thì có đâu dân tộc Việt Nam ở mải trong vong hắc ám.

Bởi lòng từ thiện của ngài, nên tôi chẳng nệ lời lẻ hư hèn, xin thay mặt cho mà mẹ học sinh trường (Caungan) mà ca tụng ơn đức ngài, và cầu cho ngài còn làm thêm nhiều việc nghĩa khác nữa.

ĐOÀN-THỂ (Cau-ngang)

PHU-QUAC

Ông-lí nh

Công-chúng mới xem cái đề nầy chắc là ngạc nhiên lắm, song chẳng lấy chi làm lạ. Số là ở quận Phú-quốc có chú cai mà-tà Lâm cai thì đã đánh, mà còn muốn gắm ghé làm ông chủ-quận luôn.

Ngày 23 mars, vợ tên Đuôn đi bán bánh chẳng biết chị ta đi sao mà đi luôn đến bốn ngày mới về nhà. Qua ngày 26 mars về đến nhà, thì Đuôn giận đánh hai bạ ai; nghi đứa bà mất nết luông-tuồng như vậy, đánh cho mềm xương cũng chẳng ai thương. Bán bánh gì mà bốn bữa mới về nhà? dầu không cho mấy thì tình cũng giận, ...

Lánh ít bạt tai, vợ Đuôn chạy thưa với chú cai nơi bót, chú sai linh bắt Đuôn cùng mà bỏ khám một đêm. Ở khám một đêm chẳng khác nào như cá nằm trên thớt không nói chẳng công chúng cũng chán biết.

Lúc bắt và bỏ Đuôn vào ngục, thì chú cai Tú chẳng hỏi cho quan quận hay, tự quyền nơi chú mà thôi.

Ruoi như Đuôn có bề gì trong khám, phần trách nhiệm đó ai chịu? Việc nầy e cũng có sự bí mật.

Ngày 27 mars bà cả D. thấy Đuôn là kẻ hiền lành, động lòng thương, lên bẩm cùng quan quận xin tha Đuôn, chừng đó mới hay là cai và linh lộng quyền của ngài. Thường thường mấy chú linh đĩ gát đồn hay

(Coi trương thứ 8)

Thị-trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 30 Avril 1928..... 13 f. 00

GIÁ LÚA

Ngày 26 Avril 1928 (kể 100 kilos)

Vinhlong.....	5 $ 40
Gocong.....	5 90
Baixau.....	5 41
Baclieu.....	5 57
Cambodge, thứ trắng.....	5 22
Cambodge, thứ đỏ.....	4 [illegible]

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1.....	9 $ 30
Gạo số 2.....	8 65
Gạo số 3.....	8 11

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
General Metzinger, 15-5.
D'Artagnan, 1er-5.

Ở BẮC VỀ
Chantilly, 15-5.
Le Cap Saint-Jacques 3-5.

Ở TÀU VÀ NHỰT
Chenonceaux, 10-5.

Ở SINGAPORE
G. G. Roume, 2-5.

Tàu chạy

SANG PHÁP
Chantilly, 19-5.
Chenonceaux, 14-5.
Le Cap Saint Jacques 8-5.

RA BẮC
Claude Chappe, 2-5.

SANG TÀU VÀ NHỰT
Artagnan 3-5.
General Metzinger, 18-5.

LƯƠNG-Y LƯƠNG-DƯỢC

Quảng-cáo

Y-sĩ Lương-Tuấn-Anh coi mạch trị bịnh,

Học có tinh thông thì nghề y mới giỏi, còn thuốc có linh nghiệm thì trị bịnh mới lành. Lương-tuấn-Anh tiên-sanh là người rất tinh thông về nghề y-thuật, học nối chơn truyền, trị các chứng bịnh nội ngoại khoa đều có kinh nghiệm, còn như các chứng bịnh thuốc về thai sản của đàn bà thì tiên-sanh y trị lại càng giỏi lắm. Hồi trước Tiên-sanh hành y tại bên Tỉnh thành và Hongkong thì ai ai cũng đều biết danh tiếng. Nay vì bên Trung-Huế chẳng được yên tĩnh nên mới qua xứ Nam nầy, bổn-đường nghe danh tiên-sanh đã lâu, nay nhơn dịp mới rước tiên-sanh đến tiệm mà coi bịnh, chuyên môn y trị các chứng như là giang-mai, sang-độc cùng là bịnh trật-đả bị đờn bị té trật gân lọi xương v.v.., thì rất nên thần hiệu, bao hết bịnh mới lấy công.

Nay kính cáo
ÍCH-THỌ-ĐƯỜNG
39, đường Schroeder (Chợ mới) Saigon

HÀNG BUÔN

Nguyễn-đức-Nhuận

Cáo bạch

Cuộc bán trọn ngày không lấy tiền đã dùng tháng, cho nên sớm mai ngày 15 Avril đã rút số ra thì phẩm ngày 26 Mars 1928. Cuộc rút số nầy có quan Trưởng-tòa sở tài là Me Sicot chứng kiến. Vậy chư quí khách mua hàng trong ngày 26 Mars xin mời đến bổn thương cuộc trình tòa mua ngày đó thì chúng tôi sẽ thối số bạc lại, như ở xa xin gởi theo thơ, hay là dùng cái tòa ấy mà mua hàng hóa khác cũng được.

Cuộc thối tiền lại sang trong một tháng nghĩa là từ 15 Avril tới ngày 15 Mai 1928. Nếu để quá ngày 15 Mai thì tòa ấy kể hủy.

Hàng buôn
NGUYỄN ĐỨC NHUẬN
ở đường Catinat và đường Vannier
-:- SAIGON -:-

Muốn bán

Vì đi xa, muốn bán một cái xe hơi hiệu Citroen 10 mã lực số 8 202, vỏ ruột mới, có bánh xe phòng lúc rủi và cả đồ phụ tùng. Xe mới chạy mười tháng. Giá rẻ. — Ai muốn mua xin hỏi tại đường Taberd số 27.

Ai muốn

Muốn dùng hai thầy giáo dạy lớp nhứt và lớp nhì. Ai là cựu học sanh trường Sư Phạm muốn dạy, xin đến bàn tính cùng M. Trần-bá-Phước, Secrétaire au Trésor de Saigon hay là viết thơ cho M. Trần-văn-Điền Soctrang.

Sách mới

Bộ tiểu-thuyết
TỨC OAN ƯƠNG LÝ HÔN
Của Hoa-Bình NGUYỄN-TÍNH-YÊN
Đã xuất bản

Trọn bộ 2 cuốn. Mỗi cuốn 0$40
Độc giả muốn mua lẻ gởi mandat (luôn tiền gởi) 1$00. Mua sỉ có huê hồng.

Thơ và mandats gởi cho M. Nguyễn-tính-Yên 24, Rue d'Ariès Saigon.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Kính cáo cùng chư-vị độc-giả:

Khi đổi chỗ ở, xin gởi theo hai cắt cò và cái bảng cũ, hoặc chỗ ở cũ để bổn-báo để sự thay đổi trong số sách, và tiện việc gởi báo cho các ngài.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

Sté Ame **Poinsard & Veyret, Saigon**

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan-2022

Cái vấn đề khảo cứu các thứ Dược-phẩm của nhà thuốc

NHỊ - THIÊN - DƯỜNG

CHO'N GIẢ THÊ NÀO ?

Hỏi : — Các ngài mua các thứ dược-phẩm để làm gì ?
Đáp : — Để trị bịnh.
Hỏi : — Nhưng mà dược-phẩm có giả có thiệt, thoản như mua lầm thuốc giả có trị bịnh được chăng?
Đáp : — Không, mà lại còn thêm hại là khác nữa.
Hoi : — Những thuốc cua nhà thuoc Nhị-thiên-Đường như là Vạng-Ứng-Dầu cùng các thứ Cao, Đơn Hườn, Táng, chủ trị các chứng, *linh nghiệm như thần*, các ngài, có hay tin chăng?
Đáp : — Ai ai cũng đều tin lắm chớ ! Nếu các ngài mà biết tin các thứ dược-phẩm tại tiệm *Nhị-thiên-Đường* của tôi rằng hay, rằng tr bịnh được, thì thiệt các ngài trí thức quá nhân rồi ; Bỉ-nhơn lấy làm bái phục các ngài lắm đó ! Thế thì các ngài quả là bạn hiền, là tri-kỷ của Bỉ-nhơn đó vậy. Nhưng Bỉ-nhơn đã nhìn nhận các ngài là bạn hiền là tri-kỷ, thì Bỉ-nhơn phải đem một việc hiện tại mà là một việc rất lợi-hại, rất quan hệ cho các ngài mà tỏ ra cho các ngài được biết ; tưởng khi các ngài cũng vui lòng chịu nghe lắm chớ !

Nguyên vì mới đây lại có những lũ tham đồ xạ lợi, chẳng kể công-đạo lách nó chuyên dủ ng thuốc giả, chế tạo ra dầu giả ; nó lại mạo cái hiệu Nhị-Thiên-Đường của tôi, rồi nó cho người đem đi cùng Xóm, cùng Làng. rao Lảo cùng đường, cùng sá. Có dừa nó lại dùng chước điểm đàng, nó kiếm những chữ nào cho mướn tượng chữ Nhị-Thiên-Đường 二天堂 của tôi nó đánh lận trắng đen để lòa con mắt thiên hạ mà bán đỡ giả cho được. Nó dùng những cnữ Nhị 二 rồi nó gia nhập với chữ Thiên 天 thì nó viết chữ Phu 夫 hoặc chữ Yêu 夭 chữ Đại 大 hay là chữ Thái 太 vân vân... Hay là nó dùng những chữ Tam 三 chữ Công 工 đều là những chữ mướn tượng với ba chữ Nhị-Thiên-Đường 二天堂 của tôi mà làm chiêu-bài ; Còn những hộp giấy và toa in những ve, những gói, cùng là nhãn hiệu nhứt nhứt mỗi thứ, thứ nào nó cũng làm giống y như tiệm Nhị-Thiên-Đường của tôi vậy. Nếu vô ý mà coi thoán qua, thì ai cũng lầm là Dầu Nhị-Thiên-Đường hết thảy. Bất quá là có mấy chữ trong những giấy chiêu-chỉ đó nó ít giống được hai chữ Nhị-Thiên mà thôi. Lấy thứ Dầu Nhị-Thiên giả mà sánh với Dầu Nhị-Thiên thiệt, rồi nó bắt mình phải hóa tức cười ; Xét ra cho kỹ cái chất và cái mùi của thứ dầu giả đó, cũng là khi mình dùng nó mà trị bịnh rồi, thì mới biết cái thứ dầu thiệt với thứ dầu giả, đem mà sánh với nhau như một trời với một vực vậy. Nếu các ngài vô ý mà mua lầm, dùng lầm, thì chẳng những là vô ích mà thôi, mà nó còn hại thêm sự vệ sanh của các ngài là khác nữa. Bởi Bỉ-nhân vì lòng quá yêu các ngài, muốn cho các ngài mạnh giỏi luôn luôn, nên phải đem thứ giả với thứ thiệt mà cho nó chọi với nhau, cho rỏ ràng hắc bạch. Vậy xin các ngài, chớ ham giá rẻ, chớ nghe những lời chuốtn gót mà lầm. Xin hãy nhìn cho kỹ những *Chiêu bài* và *Nhãn hiệu* của thiệt tiệm *Nhị-thiên-Đường* thì sẽ mua mà dùng, đường ấy các ngài mới khỏi phụ một tấm chơn thành của Bỉ-nhân đã tất tình phụng khuyến đâyvậy ; xin các ngài lưu ý. Và lại các thứ Cao, Đơn, Huờn, Táng cùng là dầu Nhị-Thiên của bổn-hiệu dây thì khắp trongcác tỉnh cùng các chợ, bất luận chỗ nào, cũng đều có tiệm có nhà làm Đại-lý mà bán cho các ngài dùng, chớ thuở nay bổn-hiệu chẳng hề sai ai đem đi rao bán cùng làng khắp xóm, dọc đường dọc sá như vậy bao giờ ; Xin các ngài chớ lầm.

Cholon, Nhị-Thiên-Đường Đại-Dược-Phòng,
Vi-THIỀU-BẢ Cẩn khải.

Người biết chơi đều mua

Máy hát hiệu « REX ARGENTIN » vì máy nầy là một thứ máy Suisse rất tốt máy móc tinh xão không hay hư như mọi máy khác, dầu máy hiệu « mỏ neo » tiếng hát rất rành rẽ. Nhiều kiểu kim thời rất lịch sự, màu son rất nhã.

Máy nầy mới lại rất nhiều tại hiệu.

Au bon Marché Saigonnais

Nguyễn-Thầm

45, *rue Viénot — SAIGON*

Xin viết thơ hỏi sẽ gởi kiểu mẫu.

Tại hiệu nầy lại còn bán nhiều đồ khác như đồ ăn bận : nón casques, nón feutres, chemises, régates, giày vớ, pyjamas, v. v... Impermèables nhiều kiểu rất tốt, đồng hồ CARILLONS WESTMINTER, Coffefort hiệu PETIT JEAN và PHÉNIX.

Dĩa hát Victor cải lương Văn-hi-Ban và hát bộ Quảng-Lạc.

Xin mời qui khách tới coi bổn hiệu tiếp rước tử tế, hoặc ở xa viết thơ, hỏi bổn hiệu sẽ hồi âm cặn kẽ.

A la pensée

50, đường Charner

Ở đây có bán các thứ vành bông để đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rất rẻ.

Hỏi tại nhà **Mme JUD.**

/Bán luôn vừa ngày vừa đêm!

CHƯA MUỘN

vì cảnh trường Rapid'Progress

Boîte postale 48

CHOLON

Có sanh chế ra một cách mới để riêng dặng mà dạy chữ Pháp cho những vị Nam-Việt.

Ai biết đọc chữ Pháp mà nghĩa chưa hiểu ; Ai học chữ Pháp chưa đủ dùng ; Ai học chữ Pháp mà đã bỏ nó lâu rồi, đều nên hỏi thăm lập tức dặng mà nhớ.

Hơn bốn trăm môn để Mấy làm vui lòng và thâm cảm cách dạy của trường nầy.

Cảnh trường lo rõng việc gởi bài đến nhà mà thôi.

Xin gởi một con cò 5 chiêm cho tôi trả lời.

Anh em nên hỏi thăm lập tức, Xin gởi một con cò 5 chiêm dặng trả lời.

RAPID'PROGRÈS

Boîte postale 48

CHOLON

Recherche collaborateurs ayant beaucoup d'initiative en enseignement.

Docteur DO-VAN-TOT

Ancien externe des Hôpitaux de Paris

Phòng coi mạch của ông y khoa tấn sĩ Do-van-Tot, ở đường Gia-Phu, số nhà 135, gần cầu Palikao (Chợlớn.)

Một lối nhà máy xay lúa rất tiện

Sửa đổi nhiều, gạo tốt nát

Máy xay lúa có cầu chứng và sửa đổi tiện.

Máy xay lúa cho chủ-điền và người bán lúa.

THEO CÁCH CHẾ TẠO MỚI, người bán máy nầy dám chắc rằng :

1° với 300 kilos lúa khô không khi nào ô tấm nát đến 10 hoặc 15 kilos.

2° tiền sửa máy môn không quá 40 đồng một năm.

3° Người ta lại còn quả quyết rằng với mỗi cái mô-tơ 4 ngựa chạy được

80 gia 12 giờ giá 450 $

với mỗi cái mô-tơ 8 ngựa, chạy được

150 gia 12 giờ giá 750 $

với mỗi cái mô-tơ 12 ngựa, chạy được

250 gia 12 giờ giá 1000 $

(thứ 12 ngựa 250 giá tính luôn tiền máy, máy giá 1.150 p. ai muốn cho biết tại nhà Huế-lợi — 100 kilos lúa được 70 kilos gạo trắng.

* *

nên và giao tại Saigon sau khi thử máy rồi — Mô-tơ phải mua riêng.

MỚI CHẾ TẠO. — Máy xay cho người buôn bán, chạy bằng ngựa hoặc bò, tiền sở phí mỗi ngày : tiền cỡ lúa ngựa, mỗi để máy cho ngựa kéo rất chắc chắn, chạy được 40 — 50 kilos gạo trắng một giờ.

Mỗi chục gia lúa lời được 4 p. 50 — 5 p. tiền mỗi ngày tiêu sở phí tính rồi.

Máy mới bằng sắt, sơ mang và đá cẩm thạch.

Máy sửa sang lại kiểu thiệt tốt, tiện lợi cho việc canh-nông, và dùng được lâu. Mỗi cái 25$00 kể cả cước phí.

* *

Máy bảo có kể trăm ; rủi ai đụng vào cửa, đi qua sẽ bị một cái [illegible] thì có một tiếng kêu to tợ hồ như tiếng súng nổ vậy. Mỗi cái bán 2 $ 20

J. BRUNEL

45, *Rue Mayer, Saigon*

Gần bên đất thánh tây ở Bakao

VAN-HÒA

CHOLON -:- 38, Rue de Gocong, 38 -:- CHOLON

Gần nhà máy xay lúa hiệu Thanh-Sanh ở cầu ba miệng Cholon đi bên phía tay mặt

Dây thép nói số 103

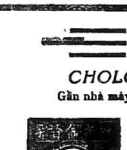

Tiệm VAN-HÒA lập ra có 30 năm nay. Trong Lục-tỉnh ai cũng đều nghe danh và đều nhận vải của bổn hiệu nhuộm cách khéo, tốt và chắc vô cùng.

Nguyên vì năm 1912 Bổn hiệu có rước đặng một người thợ nhuộm nghề bên Tây lại chỉ rõ cách nhuộm vải cho Bổn-hiệu biết. Phàm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải kỹ cang lắm mới đặng. Vải của hiệu VAN-HÒA cách nhuộm không giống mấy hiệu vải kia chút nào. Thường thường trong việc nhuộm thì ai cũng đều có đông chàm, nhưng hiệu VAN-HÒA lại dùng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đen. duy có vải tam-công thì mới có dùng chút đỉnh chàm mà thôi. Việc chế nước thuốc không phải là dễ mà lại còn phải giả công lắm mới đặng. Thuốc chế vừa đúng sức thì vải nhuộm đặng tốt, ít nước thì vải ăn không đặng đen mà nhiều nước thuốc thì vải phai bỏ. Bởi thế cho nên vải của hiệu VAN HÒA đông tới rách chớ vải vẫn còn tốt như thường, không hề trễ, phai màu hay là mục. Mấy năm nay vì xa gần ai cũng ưa dùng vải của Bon-hiện nên có kẻ gian nhơn dục lợi đo mưu bắt chước Bon-hiện làm ra nhiều thứ vải khác bán mà thế lợi.

Vải của hiệu VAN-HÒA có cả thảy là 3 hiệu nhưng có thứ có 3 con cá 2 mâu, thứ 2 con cá 2 mâu, thứ nhứt con cá xanh và thứ Van xuân Long xe lửa, 4 thứ nầy ai ai cũng đều biết vì có đã hơn 30 năm nay, Mấy iệu kia tuy mới sau đây chớ sự tốt thì cũng bằng mấy hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau một thứ. Vì vậy chư quí khách có mua vải xin cũng nghĩ lại sự nay. Phàm như môn hàng hóa mọt thứ mà có mắc rẻ hơn một chúc thì cũng có thể ít thứ xấu. nên chi đầu vải của Bổn-hiệu bán mà có mắc hơn năm ba su trường qui khách cũng không nên cho là mắc. Thiệt thì có mắc hơn một chúc nhưng xét kỹ thì rẻ hơn nhiều vì vải của hiệu VAN-HÒA xài đã bền, lâu rách mà lại không phai màu là khác.

Qui khách mua vải của Bon-hiệu xin coi cho kỹ trong mỗi gói đều có nhãn hiệu và cái hình của chủ nhơn thì mới khỏi lầm đó gia mạo.

Qui khách có dịp đi Cholon xin mời đến viếng tiệm mà mua thì chắc hơn. Bổn-hiệu rất vui lòng tiếp rước qui khách Ngoài nào ở xa muốn mua vải của Bon-hiệu xin cứ viết thư ngay cho Bon-hiệu thì Bổn-hiệu cũng sang lòng gởi đi tới nhà theo ý chư qui khách muốn.

Mấy hàng vải của Bổn-hiệu có cầu chứng tại tòa thương mãi Saigon

1° 3 con cá Kim-Ngư 2 mâu.
2. 3 con cá Kim-Ngư 3 mâu.
3° 1 con cá Kim-ngư xanh
4° Van-Hóa con gà trắng
5° Van-xuân-Long xe lửa.
6° Van-Hóa Phi-thoản.
7° Van-xuân-Lăng bướm-bướm
8° Van-Hóa con ngựa đua.

VAN-HÒA
Chủ-nhơn kính cẩn.

(35)

Giấc mộng lâu son

(Tiếp theo)

NGÔ-TẤT-TỐ *dịch-thuật*

XIV

Chung phòng loan, giai nhơn thì giấc điệp,
Khép viện sách, tài tử nối kinh Hoa.

Rửa xong, lấy khăn hồng của Đại-Ngọc lau tay, rồi chàng chạy lại trước mặt Tương-Vân vừa cười vừa nói : Chải hộ cái đầu. Tương-Vân cũng tủm tỉm cười mà rằng : chịu thôi, không biết chải.

— Chải hộ mình một cái, làm gì mà kiêu kỳ như vậy ?

— Quấy rầy quá ! nào thì chải.

Nàng liền lấy lược chải cho chàng. Chải xong, chàng lại tới cạnh dài trang, lục lấy thứ nầy thứ khác, rồi lại mở hộp son lấy son toan bôi lên miệng Tương-Vân đứng ở sau lưng đập vào tay chàng cho son rớt xuống đất và nói : Bao giờ cho ông bớt cái tánh con nít !

Đương nói thì Tập - Nhân vừa sang, nàng thấy Bảo-Ngọc đã chải đầu rửa mặt chỉnh-đốn lại trở về phòng. Một lát Bảo-Thoa chạy sang hỏi Tập-Nhân : Bảo-Ngọc đi đâu ?

Tập-Nhân làm ra bộ giận dủi mà rằng : Ông ấy có ở nhà lúc nào !

Bảo-Thoa nghe câu đó đã hiểu ý tứ, lại thấy Tập-Nhân trở ra đằng trước thở dài mà rằng : Cứ ! cũ ngày cả đêm mài miết ở phòng bên kia, can làm sao cũng không được, chỉ như nước đổ là khoai !

Bảo-Thoa nghe nói nghĩ thầm, Ai ngờ con nầy là đứa thị-nữ : mà trong bụng lại có kiến thức. Nàng liền ngồi vào trong ghế, hỏi Tập-Nhân đã bao nhiêu tuổi, và lại tỷ tê chuyện nầy chuyện khác, nàng thấy Tập-nhân ăn nói khôn ngoan, trong bụng rất yêu.

Hồi lâu, Bảo-Ngọc về phòng. Bảo-Thoa đứng dậy đi ra, Bảo-Ngọc hỏi Tập-Nhân. Sao cô Tiết đương nói chuyện với mình vui vẻ như vậy, mà thấy tớ thì tức khắc đứng dậy ?

Tập-Nhân không trả lời. Bảo-Ngọc lại hỏi, Tập-Nhân đáp : Cậu hỏi tôi à ? Tôi biết đâu cái sự đó mà cậu hỏi.

Bảo-Ngọc thấy Tập-Nhân trả lời mát mẻ, nét mặt lại khác mọi ngày, chàng liền cười mà rằng : Có sự gì mà đã tức tối như vậy ?

Tôi dám tức tối gì ! tôi chỉ xin cậu từ rày đừng về chi cái nhà nầy ! Đã có vô số người hầu hạ cậu, từ rày cậu dừng sai tôi việc gì nữa. Tôi xin lại sang bên kia hầu cụ.

Nói xong, Tập Nhân lăn đùng xuống đường, nhắm nghiền hai mắt, Bảo-Ngọc đến cạnh lỷ-tê khuyên đỡ. Nàng chỉ nằm im, không nói sao cả. Bảo-Ngọc có ý buồn rầu, chợt thấy một thị-nữ tên là Xạ-Nguyệt ở ngoài chạy vào. Bảo-Ngọc hỏi : Chị Tập-Nhân mày làm sao thế ?

— Thưa cậu tôi không hiểu. Xin cậu cứ hỏi cậu thì sẽ biết, cần gì phải hỏi tôi !

Bảo-Ngọc nghe câu đó lại càng buồn bực, đứng giậy thở giài mà rằng : chẳng ai cần mình thì thôi ! Ta đi ngủ vậy.

Liền vào trong đường nằm chéo góc kia sang góc nọ, tay phải vắt lên trên trán. Tập-Nhân ở ngoài vẫn có ý nghe ngóng. lâu lâu không thấy Bảo-Ngọc động-cựa tưởng là chàng ngủ, chạy vào lấy bức chăn gấm sẽ đắp cho chàng. Bảo-Ngọc tung chăn đi, rồi lại nhắm mắt nằm im. Tập-Nhân cười lạt mà rằng : Thôi ! cậu không phải giận dữ ! từ rầy tôi xin giả câm, không dám can cậu câu nào nữa.

Bảo-Ngọc nhịn không được, liền nói : Tớ có thấy mình can tớ câu nào ! Tớ hỏi mình bấy nhiêu câu, mình có thèm trả lời câu nào, mà mình nói rằng mình can !

Đương nói thì thấy người nhà mời đi ăn cơm, Bảo-Ngọc liền sang phòng Giả-Mẫu, ăn soàng vài lưng cho xong bữa, rồi lại về phòng. Bữa đó suốt ngày không ra khỏi cửa, chỉ vờ vỗ một mình ở trong màn, hết nằm lại ngồi, bạn với mấy cuốn sách và mấy cây viết. Tối hôm ấy, chàng uống rượu thiệt say, nếu phải lúc khác thì đã cùng Tập-Nhân vui đùa cười cợt, nhưng bấy giờ chàng có sự bực mình, nên chỉ một mình đối bóng đèn xanh, chẳng thèm trò chuyện với ai hết thảy. Có lúc chàng buồn quá, ra nói chuyện với bọn thị-nữ, muốn nhưng lại sợ họ thấy mình làm lành, thì lại lôi - thôi khuyên can.

Muốn lấy thế ông chủ mà chấn-áp họ, thì sợ cũng hơi tàn nhẫn. Chi bằng coi như bọn họ chết rồi, không thèm nghĩ tới.

Bởi chàng có cái tư-tưởng như vậy, cho nên trong buồng thiệt là khoan-khoái, mở tủ lấy cuốn Nam-hoa kinh ra coi. Coi tới thiên Khư-khịp, lời rằng :

« Phá tan phép thánh ở gậm trời mà dân mới có thể đáng cùng bàn luận. Nút lỗ sáo, dứt giây đờn, lấp tai Sư-Khoang, (1) mà gậm mới có thể ai cũng sáng tai. Xóa văn-vẻ, bỏ năm sắc, thây. Có lúc chàng buồn hết gần mắt Ly-Chu, (2) mà gậm trời mới có thể ai cũng sáng mắt, v... v... »

Bấy giờ Bảo-Ngọc nhơn lúc say rượu, ý khí dương dương, xẩu bút nối mấy câu rằng :

(còn nữa)

(1) Là người tinh về âm nhạc ở xuân-thu.

(2) Là người rất tinh mắt ở đời H oàng-đế.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Moteur Petter à Mazout

HÃNG J. CAIRNS

SAIGON : 22-24, đường Lefèbvre.
CHOLON ; 215, đường Quai de Mythe.

Có trữ những mô-tơ chạy bằng dầu cạng hiệu PETTER, ít tốn hao dầu và chạy êm lắm, về cách thức chạy cũng tiện hơn các thứ máy khác, và những môn phụ tùng lớn, nhỏ đều có bán sẵng.

Chúng tôi cũng có bán thứ máy chạy bằng hơi khói, kêu là GAZOGÈNE, thứ nầy khỏi tốn dầu mở chi hết, chỉ tốn trau hoặc là củi dùng tiện lắm.

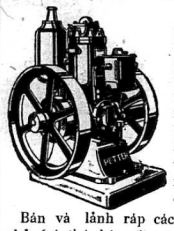

Cùng là qui ông muốn dùng « Machine à vapeur) tục gọi là máy hơi Sô-De (Chaudière). Nồi hơi cũng tiện cùng là có thứ chụm trấu cũng đặng. Mỗi thứ máy chúng tôi đều có từ 1-1/2 mã-lực vì đến 5 mã-lực thì dùng dầu lửa còn từ 6 mã-lực vì thượng 1200 mã-lực thì dùng bằng dầu cạng kêu là Mazout.

Bán và lảnh ráp các thứ máy xay gạo lớn và nhỏ (có thứ kêu cối cà-phe) (Planters Mill) chạy mazout gazogène và trấu có đủ đồ phụ tùng nhà máy.

Mua bán thật thả và chắc chắn.

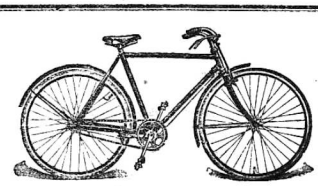

HẠ GIÁ BÁN RAO HÀNG

XE MÁY HIỆU

J. B. LOUVET

Trong ít ngày mà thôi
hãy đến mua

Au Sportif Français

Sàigon, 135, Rue d'Espagne, 135, Sàigon

PHARMACIE SINY-ANNAMITE

Thiên-Hòa-Đường

N° 208. Rue des MARINS – CHOLON

Thử dầu kể dưới đây là một thứ dầu có danh hay nhứt của ông Y-học-sĩ Diệc-hoài-Đông bổn thân bào-chế :

THIÊN - HOA DU

(Dầu trị bá chứng)

Thứ dầu nầy của ông Diệc-hoài-Đông là lương-y của bổn đường hế ra, chọn ròng các vị thuốc đều là thượng qhẩm, dích thân dùng phép tân học mà nấu ra và đặc lại rồi mới chế thành thứ nầy khử độc trừ tà, tánh hòa công tuấn, hoặc trong uống hay là ngoài thoa đều hay dùng cả. Không bịnh thì để thần linh nào (làm cho tinh tào tinhthần), còn có bịnh thì đơ theo bịnh đều tri đặng hết. Thật là thiên hòa bình, đúng gọi là một thứ linh được để hộ thân rất qui báu vậy.

Muốn biết rõ những chứng bịnh nào hay dùng thứ dầu nầy và cách dùng nó thế nào, hãy xem cái toa dùng mỗi gói mỗi ve dầu thì trong ấy có chỉ rõ ràng.

Bổn đường kỉ thấy xứ Nam khí trời độc địa, nhứt là trong mùa nóng nầy nầy, thường hay xảy ra nhiều chứng bịnh hay dùng thứ dầu nầy, nên mới rõ ràng sức thí nghiệm nhiều thứ thuốc mà chế ra, thật là mầu nhiệm không thứ nào bì kịp.

Xin quí vị hãy dùng thử một ve thì mới thấy sự công hiệu của nó,

Mỗi ve giá . . . . 0$ 26

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG.

Chủ-nhơn ; Y-học-sĩ DIỆC-HOAI-ĐÔNG, *cẩn-khải*

Bài tuyên-cáo Bắc-phạt của Tưởng-Giới-Thạch

Hỡi đồng bào quốc-dân ta, từ ngày quân Cách mạng ta thệ sự Bắc phạt đến nay kể đã gần hai năm rồi, nhờ có đồng-bào các tỉnh giúp sức cho nên trong một khoảng thời gian vắng vỏi nầy mà chiếm được bao nhiêu bờ cỏi, và các anh em đồng-chí ở mặt phía nam sông Hoàng-hà cũng đồng thời ra sức phấn-đấu nữa, nên cái kết-quả thành-công của quân Cách-mạng ta đã vững-vàng ở trong tay rồi. Duy còn một tên dầu đảng quân phiệt tối độc ác là Trương-tác-Lâm nó còn cựa quậy, nó cả gan tiếm xưng Đại-nguyên-soái, đặng dục khoét xương thịt của nhơn-dân, nó đem cái chủ-quyền của Trung-quốc dưng cho người ngoài, đặng cầu sự giúp thêm bình-khí, để nó chống cự lại với quân ta; hễ tên nghịch Trương-tác-Lâm nầy không trừ diệt được thì cái vạ chiến-tranh vẫn còn lai dai mà vạ chiến tranh còn ngày nào thì nhơn dân chịu đồ-thán ngày ấy.

Quân Cách mạng ta nếu muốn cho Trung quốc được mau thấy ngày tự-do độc-lập, thì phải thế nào ? Bởi cớ ấy tôi đây mới vưng lịnh chánh-phủ quốc-dân, luyện tập đại binh, chỉ hướng Bắc thẳng xông, cùng đồng-bào hiệp lực quyết trừ tên loạn nghịch Trương-tác-Lâm cho được. Nay đã sắp đến ngày khai chiến đây. Vẫn đoán chắc rằng tên Trương-tác-Lâm là một tên tội ác vô cùng, bạo ngược quá đỗi, thì thế nào nó cũng phải bị tiêu ngay. Nhưng mà chúng ta cũng nên biết rằng, nó còn có góp nhóm được một ít quân bọn quân-phiệt ở miền Bắc, lại thêm nhờ sức hậu-viện của bọn đế-quốc, khác nào như con quỉ dữ, con thú cùng, nó cũng còn liều mạng một phen cuối cùng nữa, chúng ta không nên hần hờ khinh thị nó.

Thế thì anh em ta phải nên đem hết sức để đối phó cùng nó; phen nầy số quân Cách-mạng của ta có trên trăm muôn, mặc trận kéo dài hơn hai ngàn dặm, trận đại chiến kịch-liệt nầy có lẽ trong lịch-sử mấy ngàn năm ở Đông-Á nầy chưa từng có vậy.

Trận đại-chiến nầy thật là cái then máy sanh tử tồn vong rất quan hệ cho ta lắm đó. Nó dã là một trận tối-hậu của Cách-mạng quân, mà cũng là một trận của Quốc-dân-đảng cùng bọn Quân-phiệt phấn đấu lần cuối cùng nữa đây. Quân Cách-mạng lần nầy đem mình hi-sanh thì lẽ nào toàn-thể quân dân không đồng lòng thương xót, nhưng mà quân Cách-mạng được toàn thắng thì cũng như toàn-thể Quốc-dân được toàn thắng vậy.

Hễ bọn Quân-phiệt ấy trừ tuyệt, thì bấy giờ cái chủ-nghĩa tam dân của Tôn Tổng-thống mới lần lượt thi hành được. Mà rồi sau nầy cái địa-vị bình-đẳng tự do của dân Trung-quốc ta mới có thể bền vững.

Nếu quốc-dân ta mà còn giữ lấy cái thái-độ lảnh-đạm với việc nước, hay là lại bị trúng kế của bọn nghịch nó phản-gián đặng phá hoại cuộc thành-công nầy, hễ một mai quân Cách Mạng mà xảy ra sự bất-lợi hoặc rủi ro gì, quân thế không được tấn lên, thì chẳng những bọn quân-phiệt nó hoành-hành ngang dọc, nhân-dân chịu lầm-than khốn-khổ mà thôi ; mà lại còn một nỗi kho hơn hết là bọn ấy sẽ chia xẻ Trung-quốc ra cho các bọn đế-quốc chủ-nghĩa thì họ dề nên cho một cách không thể nào cất đầu lên nổi. Mà rồi bọn cọng-sản ở So-viết lại tràn sang, nó lấy oai nó hiếp, nó lấy lợi nó dỗ, nếu Trương-tác-Lâm mà còn đó cũng không khỏi kết-liên với bọn ấy đặng deo vạ cho nhân-dân đó thôi.

Mà dầu Trương có chịu không nổi mà đừng ra chống cự, thì chừng đó, nước Trung-hoa lại sẽ thành ra một cái đại chiến-trường, đồng-bào ta biết ngày nào thoát ra khỏi cái vòng nước lửa ấy ?

Bây giờ, quân Bắc phạt lần nầy đây chính là lần vì bốn vạn vạn đồng-bào mà ngăn ngừa cái tai vạ ấy, một lời dây tôi hằng xin đồng-bào phải đồng-tâm hiệp lực đặng làm cho cái công việc cách-mạng nầy kết quả đặng nỉ-mãn, ấy là lòng nguyện-vọng của tôi đấy.

Nay bọn nghịch nó huyên-truyền ra, làm cho quốc-dân ta còn chỗ hoài nghi, nó chỉ viện có hai lẽ : Một là nó nói, đảng Quốc-dân cùng là phe vô-lực muốn thống-nhứt, không muốn chia rã Nam-Bắc đặng cho nhơn-dân được bình-yên, nên gây ra cuộc bắc-phạt đặng mà hy-sanh tánh mạng của nhơn-dân. Hai là nó nói rằng, đảng Quốc-dân chỉ chăm sự phá-hoại chớ không có chăm về sự kiến thiết, dầu mà trận Bắc-phạt có thành công nữa, nhơn-dân cũng chả lợi ích gì.

Thật chúng nó cố ý phao-ngôn như vậy đặng cho trở lực quốc-dân tin cậy lâu nay, và làm cho quân-sĩ ngờ vực, chớ kỳ thật là đảng quốc-dân từ ngày Tổng-thống qua đời đến giờ, không ngày nào không nói chí ngài mà mưu cuộc hòa-bình ; nhưng chỉ có một điều là chưa trừ tuyệt đặng tên Trương-tác-Lâm là đứa dầu tội ác mà thành ra chưa yên đó thôi.

Vì muốn mưu sự trị-an về sau nên phải có trận Bắc-phạt nầy, ấy là cái chước thà chịu nhọc một lần mà được thong thả trọn đời vậy.

Hỡi đồng-bào ! hãy hiểu rõ cái nghĩa quân Bắc-phạt ngày nay là thế; cái mạng vận Trung-quốc sau nầy mất hay còn cũng do ở một trận đại-chiến nầy, xin anh em biết cho.

(*Dịch báo Tàu*)

Tư-Phụ Công-ty

N° 58 Boulevard Tổng-đốc-Phương, Chợlớn

Xin bơn đồng-nghiệp Chauffeur lưu-ý.

Kính trình qui đồng-nghiệp,

Tư-Phụ Công-ty định nội tháng tư langsa thì khóa sổ, hầu có chọn ngày tăng thành Công-ty hiệp tác nặc danh nầy mà nạp các tờ giấy cho quan Notaire thị nhận y theo luật-lệ và y theo lời của Đại hội-đồng bàn tính và công nhận ngày 2 Avril rồi.

Vậy bổn cai quản tơm chúng tôi xin qui ông chủ xe hơi cùng bơn đồng nghiệp chauffeur, sẵn lòng phụ giúp với chúng tôi mà làm cho về vang trong bạn đồng nghiệp, vì sự ích lợi chung xin ra tài cổ đông. Qui ông thiết tưởng lợi mấi cổ phần chỉ có 10$00 thì không bao nhiêu, song nhiều tay vẻ nên kêu Vốn định tơm là 20 000$ song nếu sẵn hơn được một phần tư người kỉ tên thì Công-ty thành lập.

Công-ty đã định bán những dầu sẵn, dầu nhớt, cùng các món đồ phụ tùng xe hơi đủ thứ. Chúng tôi ước trông sau qui ông nhập dũ cổ phần rồi lại mua dùng các món vật liệu của Công-ty như là dầu mỡ v. v. nói trên đây thì thế nào Công-ty cũng phát đạt được và cũng chen lẫn mối phần lợi lộc của khách ngoại-tăng.

Vậy vì sự ích lợi chung, sự hiệp sự chung, chúng tôi rất trông mong qui ông sẵn lòng vì nghĩa vụ chỗ để cổ động nhiều ít tốn kém của công-ty là của chung, xin ông nào chưa nhập cổ phần thì mau mau nhập vào, còn ông nào kỉ tên mà chưa đóng tiền, xin đóng trước ngày khóa sổ một tuần lễ.

Hội-quán đã dời lại đường Tổng-đốc Phương số 58 Cho'on, là chỗ đã trữ luôn đồ buôn bán.

Vậy thơ công mandat xin đề như vậy :

Monsieur Lê-ngọc-Thọ
58, Boulevard Tổng-Đốc-Phương
chơlớn
(Bàn Cai-Quản tơm kính thỉnh).

TIỆM BẮC-KỲ

Dương-văn-Tài

114, *đường d'Espagne*
(*kế chợ mới*) *Saigon*

Kính trình quý vị trong lục châu đặng rõ: Bổn-tiệm trước ở đường Mac-Mahon số 106, nay đã dời lại đường d'Espagne số 114 (kế chợ mới).

Bổn tiệm chuyên bán đồ đồng như lư, chân đèn, lỏ bỏ, bát hũ, vân vân ... làm toàn bằng thau lọc và chế tạo kiểu kim-thời cũ rất thanh nhã.

Đồ cẩy như sà lông gỗ và trắc cẩy [illegible] tạc kiểu tây-nam, tủ kiến [illegible] theo sở-hàng, liễn cẩn, tranh [illegible] vân vân

[illegible] hơn mọi nơi.

DƯƠNG VĂN TÀI, cẩn bạch

Cải tử hồi sanh

Tôi có bịnh ho kinh niên, thuốc chi chữa cũng không hết, mà lại thổng và ra huyết trắng, đốc hai tai và hai lỗ mũi nghẹt cứng, thầy thuốc nào cũng kỳ tôi qua tháng tám thì chết. Tôi phải lên Nam-Vang cho chồng tôi hay, đăng tiêm thầy tiêm thuốc. May lên đó nhờ có người lòng tốt chỉ cho tôi biết có thầy chữa :

Nguyễn-văn-Nhu

Ở LÀNG TÂN-THỚI-TRUNG HÓCMÔN

Ba đời làm thuốc, chuyên trị bịnh nầy, chữa dầu lành đó, trăm người chẳng hề sai một. Tôi liền trở về đặng qua thầy coi mạch uống thuốc, thầy hết lòng săn sóc điều trị cho bịnh tôi được mạnh như xưa, mà không tốn bao nhiêu tiền. thật là lòng thầy nhơn đức lắm.

Vì vậy, tôi đăng nhựt-trình, một là để cảm tạ ơn hà hải của thầy, sau giới thiệu cùng ai đau bịnh nầy thì nên gấp tới thầy cho sớm đặng thầy cứu giúm cho mau mạnh thiệt chắc chắn, tôi chẳng nói sai.

THỊ-VÕI và NG-V.-MẠNH,
Làng Tân-thới-tơm, tỉnh.

ĐẠI MADAME ĐỒN

Trần-quang-Đài

Ecole des Mécaniciens, Saigon

Vì phước kế tiếp theo đây quyền tôi chưa mấy lâm hơi tuổi hồi khi trước bắc lâm lạnh kết hồi qua làm nóng phát ho một hơi ra huyết trắng, trễ uống thuốc tây nam bắc cứ việc ra hoài, tôi tôm đặng ông thầy là Phạm-văn-Hiến ở làng Thới - tam - Đông, tong Long-tuy-thượng quận Hocmôn, Giadinh, ông đến coi mạch cho tôi một chai thuốc uống đặng [illegible] tuần lễ hết thuốc tôi lên nhà ông, ấy thiên hạ ở đông tôi hỏi người tôi đau từ cung, người sang người đau ban người thường người lại. Thầy đi về chẩn mạch coi lợi cho tôi, biểu tôi uống 1 thố thuốc [illegible] nai tôi mạnh, qui vị ai mang [illegible] như tôi, đến đó đường [illegible] tôi chang phải người xấu trở tài thầy [illegible] rành nghề việc thuốc.

LA TOUR-TUE

Phan-thúc-Trân

16, *Rue Sabourain, à Saigon*

Tiệm hàn Đồi-mồi, Ngà, Bạc, Trường, Câu [illegible] Trường câu đồi hiệu [illegible] hồng, vòng hoa đàm [illegible] sơn-thủy bày trong [illegible] ác hàng tơ lụa Bắc-kỳ [illegible] Lâm đại-lý.

Máy may [illegible] hiệu [illegible]

Nếu đồng-bạng ở [illegible] ông muốn lấy đại-lý [illegible] khán và thấy [illegible] hoặc có dịp tại bổn [illegible] thương-nghị

Kính cáo
La Tour
PHAN [illegible]

Khán tướng mạng

NHƯ THẦN

神如命相

Kính tỏ cùng Lục-Châu chư quân tử, qui bà, qui đồng bào, qui cô ai muốn biết « THỜI-VẬN » *Công danh họa-phước giàu nghèo*, như thế nào, hoặc số mạng sanh tử cùng là muốn xem đất, xây nền nhà, chỗ để huyệt mả, cho kiếm lắm, thì xin khán quang lưu ý, tìm đến đường Amiral Courbet, số nhà 47, thì có tôi là HỒ-NGỌC-SUNG, thầy annam coi tướng đã có danh lớn trong « Lục-Tỉnh » đoán cho thì khỏi lầm, người học it mà làm cùng, nên thuở nay mang tiếng chung là vậy đó. Tôi đây chẳng dám khoe tài. Nhưng mà xin chư qui đồng-bào đến xem thì rõ, hay dở thế nào.

Nay kính thỉnh :
HỒ-NGỌC-SUNG (annam)
Thầy coi tướng
N° 47 *Amiral - Courbet*
SAIGON

Ai muốn mua ?

Một cái nhà thiệt tốt, cất theo kiểu kiêm thời, có bốn phòng, sơn vẽ thiệt đẹp, còn mới tinh hảo. Chung quanh nhà có vườn cây mát mẻ, có nhà bếp, nhà để xe-hơi, nhà bồi, ở lối góc đường Mac-Mahon — Legrand de la Liraye, phía trước nhà đường tráng đầu hắc không bụi bặm chi hết, chung quanh nhà có tường rào.

Giá nhứt định nhà và đất :

20.000 $ 00

Xin do nơi nhà số 42 đường Catinat.

Điện khí.— Sự thong thả ở dưới đất ruộng vin hở máy đèn hiệu

TRAIN

DANH TIẾNG KHẮP CẢ HOÀN CẦU

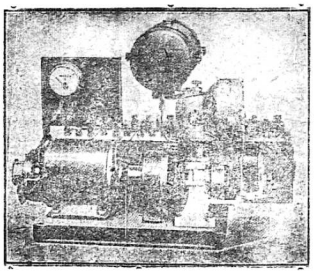

DÙNG RẤT TIỆN

Máy nầy sức chạy mạnh một mã lực và 600 watts, và có bình điện thấp đặng vài ngọn đèn trong khi máy ngừng.

Giá cả máy và bình điện là 550$00

Muốn hỏi sự chi xin do nơi bổn sở, tại hãng ĐẠI ICH nơi con Marins 383-385 à Cholon.

A. DENHOLM

N° 41. Rue Chaigneau — SAIGON

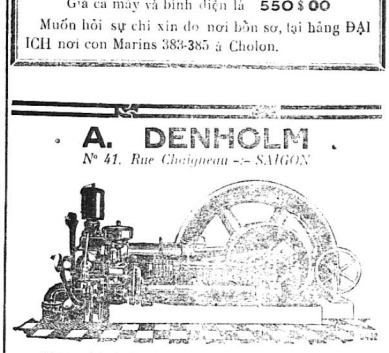

Thiên nghệ về việc ráp máy xay lúa gạo.

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 50 tấn ở tại Đông Pháp.

Làm [illegible] chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đậm hao nhiều và sự liền bị [illegible]

[illegible]

Nhà hàng « *NAM-KIN* »

Ở tại đường, Lefèvre số 11 và 13

Nhà hàng nầy có tiếng đã lâu, ai ai cũng biết. Nay chúng tôi sắp đặt lại cho hoàn toàn hơn.

Đồ ăn ngon, phòng ăn sạch sẽ. Bồi bếp toàn là người thiện nghệ, tiếp rước có lễ phép. Xin đồng bào chiếu cố, chúng tôi lấy làm cảm tạ.

NAM-KIN.

La Rizerie Moderne

159-161, Boulevard de la Somme, Saigon

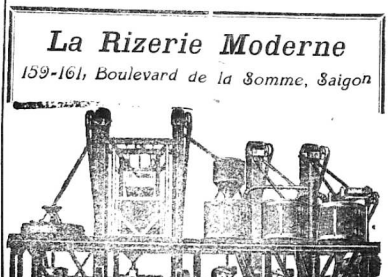

Làm đại-lý độc quyền cho nhà Koerber et Naumann bên Đức-quốc, dàn và ráp đủ cở theo mỗi máy xay lúa gạo bất luận lớn nhỏ.

Cối chà type **Engelbert** chạy bằng mặt dận, rất nhẹ, chạy ít hao dầu mỡ.

Máy đứng và nằm **Diésel** chạy ngoài không cần gì chụm lửa.

Bán máy xay café.

Buôn bán rất thiệt thà. Đã giắp nhiều nhà máy xay lúa gạo.

Kho sách báo xưa Quang Vinh - Đường 28 Jan 2022

XE HƠI

hiệu **DONNET 7** *mà lực*

Xe kiểu Du-lịch 4 chỗ ngồi

1.800$

Hãng xe hơi **Jean COMTE**

34, Boulevard Norodom -:- SAIGON

BÊN TÂY đã lại 2 ngàn cái nón kiểu mới năm 1928.
Xin mời quí khách chiếu cố cho.
Bán lẻ và bán sỉ giá thiệt rẻ!

Nouvel arrivage de 200 m. de drap noir

à la MAISON TẠNG-KHÁNH-LONG -:- SAIGON

Bồn-tiệm chuyên thiếc các thứ cơn dầu bằng đồng và mạy quần, áo tây thiệt đúng, có đủ thứ hàng Ni, Laine, Huê-kỳ, hàng Smoking, Serge, Gabardine, hàng mới lại thiệt tốt.

Nhà sơn đỏ, số 84, Boulevard Bonnard — SAIGON

Đĩa hát

TAP-ICH-BAN

dùng kim sắt kim ngọc-thạch

Giá : **2 $ 25** *hiệu*

Pathé

TAM-QUỐC !

44.979 /3 Cầu Hôn Giang-Tả Lưu-Bị nhập phòng
/4 Tôn Quốn lập kế, sai Lữ Phạm tân nữ nhọc
44.979 /5 Vợ chồng Lưu-Bị dạo lê viên
/6 Triệu-Tử sai cầm nang thử nhi khuyên Lưu-bị
44.979 /9 Lưu-Bị với Tôn-phu-Nhơn trốn
/10 Lưu-Bị khóc với Tôn-phu-Nhơn

PHẢN-ĐƯỜNG !

44.981 /1 Tiết-Gino, đoạt ngọc, Hồ-nguyệt-Cô, xuất thế :
/4 Hồ-nguyệt-Cô gặp Võ-tam-Tư
44.981 /7 Hồ-nguyệt-Cô gặp Tiết-giao
/8

PHỤNG-KIỀU LÝ-ĐÁNG !

44.980 /1 Phụng-Kiều than bổn phận
/2
44.980 /3 Lý-Đáng gặp Phụng-Kiều
/4 Lý-Đáng ước hẹn với Phụng-Kiều

ANH-HÙNG-NÁO !

44.983 /1 Trương-Giác trách Xuân-Nghi. (Triệu-Đức ép duyên Tấn-kinh-Hồng)
/2 Trương-Giác cứa Tấn-kinh-Hồng
44.983 /3 Sở-Vân gặp Văn-Lịch-Nhơn
/4 Sở-Vân tế lầu
44.983 /5 Tiêu-phú-Lộc minh oan. (Huỳnh Quới thua bài bạc)
/6 Mai thị lập kế với Huỳnh-Quới
44.983 /7 Tiêu-phú-Lọc trốn Bạch-diệm-Hồng
/8 Bạch-diệm-Hồng theo bắt Phú Lọc
44.983 /9 Phạm-kỳ-Loan tra án : (vợ con Phạm-kỳ-Loan than thở)
/10 Vợ chồng Phạm-kỳ-Loan muốn gả con cho Phú-Lọc
44.983 /11 Tiêu-phú-Lọc từ chối
/12 Mẹ con Phạm-minh-Hà đưa Phước-Lọc lên đàng

Hãy xin mục lục đĩa **Pathé-Orient** hay là các nhà trữ đĩa của hồn hiệu

10, Bd Charner 10, Saigon

MYTHO

Có một nhà buôn ĐỖ-VĂN-DANH *làm Đại-lý cho hàng* **Pathé**, *bán nhiều thứ máy hát và đồ phụ tùng, có đủ cái thứ hiệu* Đĩa hát *cái lương và* hát bộ.

Cũng có trữ nhiều kiểu nón hiệu **Borsalino, Hückel, Tropical** *là hiệu nón danh tiếng hơn hết trong cả toàn cầu.*

Giày, vớ, chemise, col, nœud, régate, áo mưa, áo lạnh, giấy mực cho học trò dùng, đồ tập thể thao, ballon, maillot, *v.v. Cả thảy đều là hàng chọn lựa có đóng dấu hiệu danh tiếng của những hãng bên Âu-Mỹ.*

Bán giá rẻ hơn các nơi.

Maison Đỗ-văn-Danh.

Rue Đỗ-hữu-Vị — Place du Cinema. Mytho.

Cung tụng lương y

Tôi chẳng may mắc phải lậu tử lậu về mạch lương đã hơn 23 tháng. Vào nhà thương Cholon mổ bốn lần song bịnh không thuyên giảm.

Khi ra nhà thương, tôi chạy biết bao nhiêu thuốc, tiền biết bao nhiêu thầy : Annam có, Khách có, Tây có, song ông nào trị cũng trợ trơ, tiền kém rất nhiều, tiền hết lắt con, tưởng đã mang khốn.

Tôi có vô Cholon cho mấy ông thầy khách trú, biết trị bịnh tử, song mấy ông cũng cho không hết.

May nhờ người anh em điều [illegible] cho tôi rước ông danh y TIỂU-THÀNH, người nước Triều-Châu ở Bang-Long, hạt Soctrang, cho thuốc trong hai tháng thì tôi đã lành mạnh như xưa. Ơn ấy chẳng biết chi đền nên có mấy hàng tặng đáp ơn ông thầy.

Saigon, le 1er Avril 1928.
TRẦN-QUANG-CẢN
Thông phán Toà Tân Đáo Saigon.

Cours de commerce par correspondance

(Dạy thương mãi chẳng cần đến trường)

Bài vở gởi đến nhà, dạy bút toán, đánh máy chữ, viết thơ giao thiệp mua bán. Học cách nầy dỡ tốn tiền. Đã dạy từ năm 1918 tới nay, số học sanh ra giúp việc hãng có gần 400 chưa kể số học sanh cùng sĩ nữ có vốn về lập tiệm hoặc giúp việc tiệm nhỏ cùng các sở nhà nước ngoại ngạch.

Muốn học xin do nơi :

Cours de commerce par correspondance

296, Quai de Choquan, 296

à Cholon

• TRƯỜNG •

Nguyễn-văn-Mùi

10, *rue martin des Pallières,* 10

ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đầy đủ chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của nơi trường khi chương khóa sẽ đủ thành tài. Nếu biết quá muốn dạy, có rảng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa :

Bút-toán Thương-mãi. Thu xếp để sách tính sổ sách nhà buôn kiểm cho rõ ràng, dạy cách khỏi sự sai sót. Lối học dạy ban ngày buổi hữu từ 7 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn, chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn luật sự, nhà nước, ngân hàng, v. v.

Viết thơ từ đơn trong thương nhà buôn và các cách làm những tờ giấy tờ, nhơ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân-hàng (Documents commerciaux). Hai khoa nầy dạy đêm.

Có đều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trong bằng máy viết và in thơ từ cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm mau và kỹ.

Làm lãnh sổ sách nhà buôn trong theo luật. Làm kỹ lưỡng và mau.

Lời Rao

Nơi điền Lê-Hữu Nên có 1 600 Ha ruộng thuốc tại Camau, gần kinh xáng sông Trung qua Cạnh-đền, muốn kiếm một người hùn, M. Nên muốn bán ruộng ấy theo cách kiểm thời, song vì thiếu vốn nên cậy vốn người hùn, còn ai muốn mua phần nào cũng đặng.

Xin do nơi M. Dejan de la Bâtie nhà hàng Nam-Việt Khách-Lầu Saigon.

Coi tướng mạng lấy tiền!

Tôi người ở tỉnh Quảng-đông

Kính cùng chư quí vị đặng rõ

Tôi ở tại đường Charles Thomson số nhà 69 ngang ga xe lửa Mytho Chợlớn. Tôi là Nhựt-Nguyệt-Minh thầy coi quẻ có danh tiếng trong lục tỉnh. Tôi cũng xin mời quí khách ở lục tỉnh trong giờ rảnh, nhọc gót đến coi tướng quẻ cho biết sự hiết hung việc quá khứ vị lai, sanh tử, giàu nghèo, công danh họa phước, cả vậy nên nhà, chỗ để huyệt cả cho khỏi lầm tôi cũng biết [illegible] vương đông đầu tanh người, và biết trị bịnh tà lương được, mỗi con mắt rất tinh nghệ.

Nay kính Đính.

NHỰT-NGUYỆT-MINH.

[illegible] Telephone n° 169.

[illegible] OLON

Ai coi tay ?

M. Nên là người coi tay có danh tiếng ở Mytho thuở giờ, nay đã về Saigon rồi, chỗ khi nào dọn nhà xong sẽ bố-cáo cho công-chúng biết.

Nay xin có mấy lời dặn nầy để cho bà con khỏi nhọc lòng xuống Mỹ mà tìm kiếm nữa.

SÁCH IN RỒI LẦN THỨ NHỨT

Bách-Phần Luật-Giải

[illegible] cuốn trước bán hết rồi, kỳ này có thêm vô mười mấy trương [illegible] nữa : nói về luật mới đi thuế bách phần, và con niêm giấy tin lại, có chỉ rõ cách phạt bách-[illegible] không đúng gia hay dấu gia [illegible] mua lẻ đo mấy chỗ bán [illegible] trong lục-tỉnh đều có trữ bán, [illegible] một cuốn ;

[illegible] muốn mua sỉ, bán lại thì tôi tính như vầy :

[illegible] cuốn sắp xuống trừ hnê-hồng : 20 °/.

[illegible] cuốn sắp lên — 30 °/.

[illegible] không dam nhận cách lãnh hóa [illegible] ngân).

Đặng-Bá-Phúc,

Soạn-giả quyển :

BÁCH-PHẦN-LUẬT-GIẢI

tại VINHLONG.

Lời rao cầu kiếp

Tôi là Nguyễn-văn-Nhân, buôn bán tại Bentre. Nay đã sang cái tiệm thuốc Tư-bình-đường rồi kể từ ngày nay về sau mà về tôi làm chủ.

Vậy xin Lục-châu chư quí vị có mua thuốc hay gởi thơ từ chi xin để ngày cho tên tôi là M. Nguyễn-văn-Nhân Négociant Bentre. Chớ đừng gởi cho M. Đặng thọ-Lương nữa.

Còn các món thuốc thì bào chế cũng y như cũ là theo chủ sách « Vệ-sanh-tân-chế » không đổi đổi món nào.

Xin quí ông quí bà tưởng nghĩa đồng-bào, trước giúp ít cho nhau mà đặng thuốc hay giá rẻ, khỏi lầm thuốc giả. Ít lời thành thật. Xin quí vị quang cố.

Nay kính.
Chủ nhơn.
Nguyễn-văn-Nhân,
Négociant Bentré.

Chụp hình bằng đèn điện

Hình tốt, tự nhiên sớm mai cũng như chiều, giờ nào cũng chụp được, bất kỳ trời mưa hay là chuyển mưa u ám, vì người ảnh sáng đèn điện. Muốn mặt trắng cũng được, muốn bên trắng bên đen cũng được, muốn lấy bóng theo lối mỹ-thuật khó khăn cách nào cũng được, khỏi phải kéo màng, khỏi phải làm nhọc qui khách chờ đợi lâu, lấy cũng vì nhờ dùng ảnh đèn điện.

Đã vậy giá hình chụp thì vẫn tính nhẹ lắm mà còn bớt đi 20 °/. nhơn lúc khai trương trong tháng Avril và Mai nầy. Một dịp và tiện và lợi như vậy thì ít có lắm xin qui ông qui bà chú ý.

photo Thanquan
Saigon 57 Rue Catinat
Telephone N° 505
Adr. Teleg. THANQUAN SAIGON

№ 39 1er-5-28

THẢM-TÌNH TIỂU-THUYẾT

Huyết - Lệ - Hoa

« Gươm trời chi để tay phàm tuốt,
« Búa nguyệt sao cho đứa tục mài »

Tác giả : NAM-ĐÌNH

XIV

VƯƠNG-ĐỒNG MẠO HIỂM

(Tiếp theo)

Ngũ-Hổ buồn bực vô cùng, ngồi nói chuyện với mấy người biện. Thái-văn-Bảo kêu bồi đem rượu đãi khách.

Một chập lâu Ngũ-Hổ nói với ông cò rằng :

— Tôi sợ bọn cờ-đen phá nhà bắt chị tôi quá.

— Thầy nói sợ nỗi nào. Ngoài thì lính sân đá bao phủ trong nầy thì biện tây và sáu người vỗ nghệ nầy, dầu cho bọn cờ đen kéo đến đây, đôi ba trăm người cũng không làm gì nổi, thầy khéo lo thì thôi. Dầu cho Vương-Đồng ba đầu sáu tay, tưởng cũng không làm gì nổi.

— Nhưng tôi vẫn sợ hoài.

— Nếu lính tráng phía ngoài đánh không lại họ, vô trong nầy, chúng nó cũng không thể nào vô phòng được, vì cái phòng nầy không phải dễ phá. Vách tường mà phía trong có lưới sắt. Duy nó mọc cánh bay lên trời thì mới khỏi chết, chớ vô đây rồi thì không trông gì ra được. Tôi nghi bọn cờ đen gạt mình quá.

— Vương-Đồng dầu đảng ; nó không bao giờ biết đối ai.

— Nếu vậy là một cái cơ hội cho chúng tôi bắt hết, đặng trừ hậu loạn, chớ từ hồi nào đến giờ, chúng tôi cũng dày công truy tầm mà không ra. Nhân dân sĩ nghe đến ba tiếng « bọn cờ đen » thì mất hồn ; nếu để lâu ngày chầy tháng, không khỏi rối rắm cả một vùng Việt-Nam, rồi dây Pháp trào hay được, tưởng khó nỗi cho chúng tôi ngồi yên.

Còn đương nói chuyện, phía ngoài có một cái xe hơi lớn đậu trước cửa. Ai nấy đều phóc phóng dòm ra, Té ra quan chánh sở mật thám, quan xã lây thành phố Saigon, quan sâu hình-bộ, đến coi bắt bọn cờ đen, Ngũ-Hổ chào hỏi xong rồi, mời vô trong an toạ.

Mười ông hội đồng thành phố tây-nam, mười ông hội đồng quản hạt Tây-Nam lần lược kéo vô nhà.

Ngũ - Hổ rót sâm banh ra đãi.

Thật là một bữa tiệc thuở nay chưa từng nhà nào có vậy.

Các quan vẫn quan vỗ mặt sắc phục, mang giày bằng choàn ngan, coi oai nghi lắm.

Dân ở ngoài diệp điệp trùng trùng kéo nhau đứng trước nhà Xuân - Lang coi, nhưng quan chánh mật thám biểu lính đuổi ra mà rằng :

— Phải cẩn thận trước, vì không chừng dám dân coi đó là bọn cờ đen nữa.

Quan chánh sở mật thám lo vậy là quá rồi, nhưng chắc gì Xuân-Lang sẽ khỏi bị bọn cờ đen bắt.

Từ đây thiên hạ đứng coi xa xa chớ không dám lại gần. Mấy người xa-phu nói chuyện với nhau ngoài đường mà rằng :

— Mấy tưởng có Xuân-Lang khỏi bị bọn cờ đen bắt không ?

— Mấy tưởng bọn cờ đen biết tăng hình sao chớ ? Linh đứng như một cái hàng rào, bọn cờ đen làm gì dám lại gần...

— Ừ, tao nói nó bắt được cho mầy coi.

— Bộ có Xuân-Lang lịch sự lắm sao mà người ta đồn thấu tai bọn cờ đen vậy ?

— Trời ôi ! có Xuân-Lang sắc nước hương trời, nếu có bày đầu sắc ; chắc có giựt giải nhứt. Thật là một cành hoa tuyệt trần. Tao có kéo cho cô đi một lần xuống đường Catinat.

— Sao ?

— Thì sao ? Cô nhẹ lắm, không ốm mà cũng không mập, vừa vừa. Cô thũng thẳng leo lên xe coi yểu điệu vô cùng. Tao chạy mau, cô không cho, nói vậy mét cho tao, tội nghiệp.

— Cô trả tiền sường không ?

— Từ đây xuống nhà hàng Continental, trở về neo chừng năm phút, cô cho một đồng bạc : cô biểu đừng có thối ?

— Nếu đi với cô nhiều lần chắc là no lắm.

— Một năm đi xe kéo chừng một lần mà thôi, chừng nào sốp phơ đau, cô mới chịu đi xe kéo còn thường thường cô đi xe hơi mà thôi. Từ ngày ông chủ (tức là Tùng-sơn) chết tới nay, không có khi nào gặp cô ra khỏi cửa..

Câu chuyện của hai người xa phu nói trưởng cũng có ý vị sâu xa, qui vị biết được tánh của Xuân-Lang ở ăn với bọn nghèo nàn vậy.

Còn chừng năm phút đùng mười giờ quan đầu phòng thượng-thơ ngồi xe hơi đến nói với mấy người chức việc mà rằng !

— Quang Nguyên-soái Nam-kỳ mắt việc đi không được, tôi đến thay mặt cho ngài, xin qui ông biết giùm.

Đồng hồ điểm mười tiếng bon.. bon.

Tiếng « garde-à-vous » nghe rùm. Linh bồng súng có lưới lê sáng đời.

(Còn nữa)

AI CÓ ĐỌC TIỂU-THUYẾT

HUYẾT - LỆ - HOA

Nên đọc tiểu-thuyết lý-kỳ mới xuất bản, mạng hiệu là :

MỘNG - HOA

Giá trọn bộ một cuốn 0$ 50

Những độc-giả ở Lục-châu, muốn coi MỘNG-HOA, xin gởi 0$ 70 có năm su (luôn tiền gởi) cho :

N.Đ.106, rue des Marins Cholon

Kho sách bảo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Sté des Imprimeries et Librairies Indochinoises
Maison C. ARDIN
Rues Catinat & d'Ormay - Saigon

Dân chư vị Độc-giả hãy đến Nhà-in Ardin là nhà in báo Đông-Pháp thời báo đặng vừa lòng vì [illegible] nghinh tiếp một cách [illegible] vì chez nất tử-tế !...

DĨA HÁT BỘI MỚI LẠI

Hiệu ODÉON *hột kim sắt, bề mặt 27 phân, hát mau khách thích hay*

Mua đĩa hát hay là hàng hóa ở hiệu nầy trả bằng giấy Quốc-trái Đông Pháp đăng

Trần-quang-Xuân

158, rue d'Espagne — Saigon

109 Thế nữ ru ông hoàng
119 Triệu Mẫ Vân cởi cả.
121 Quản ru ông hoàng ngủ.
127 Ngưu Cao tảo mộ.
131 Thiên Hương dan kiều.
143 Hai người quân hầu ông Tương.
153 San Hậu (Nguết Kiều vô chùa).
159 Dư Hồng hạ san.
161 Bảo-phi-Phụng kiều-nguyệt tam.
189 Võ-như-Lương (kép nói say).
191 Giáo Kim tam mai (Tảo bách).
192 Đờn cho ông Trụ nghe.
201 Trả hồn Trận-pháp-(Chánh cười vợ)
2 3 Tam-quốc (Ông Trương thủ thành).
2-7 San hậu (bà thứ chay giặc đệ).
2-0 (tiếp theo).
217 San hậu thứ ba (thằng Nhược).
2 5 Đông-Thọ, Đào-tam-Lang đánh)
227 (tiếp-theo) (ghen.
231 Hayah-thiet-Thanh đi câu.
233 Kép ba san đi học.
239 Kim Lường thần bất tế hái rau.
243 Tết-Cương phá thiết khưu phần.
275 San-Hậu (Mao Ất)
277 San Hậu (thằng Út).

Có bán đĩa hiệu: Victor, Pathé, Lyrophon mua đủ 10 đĩa hát kỳ thứ nào thì bổn hiệu sẽ tặng một đĩa Cao-miên để nghe chơi cho lạ.

QUÍ ÔNG ĐIỀN-CHỦ VÀ CÁC NHÀ HÀO HỘ NÔNG GIA

Xin lưu ý !!

Quí ông ở trong lục-châu muốn đi mau và giản-tiện, thì xin mua dùng thử những moteurs đề gắn vào tam-bản hay là ghe thuyền, chạy bằng dầu sắn, dầu lửa cũng là dầu nhớt.

Tại «SALON NAUTIQUE» Saigon (Tandinh, môn bài 460, đường Paul Blanchy có trữ bán mà thôi.

Hiệu nầy cũng bảo kiết cả về cách thức rập máy vào ghe thuyền bởi tay thợ nghề rất có danh. Lại cũng một máy động giống tàu hơi mà thôi. Máy dùng đến chừng nào, thì càng chạy khi nao mà hư hay là trục trặc đặc đường.

Máy đề gắn tam-bản kiểu «PROLSEURS AMOVIBLES», là kiểu kiêm-thời, từ 2 cho tới 8 mã-lực, dùng đề gắn ghe thương, tam-bản, đò nhơ nhân, mà cách dùng rất nhậm lẹ giá lại rẻ.

Máy chạy bằng dầu nhớt nhiệu AMADOU, dùng dầu *solar oil, masou*, dầu lửa, vân vân..., đều chạy đặng cả. Dùng về máy làm xay lúa, máy cưa cao-su, máy tiện, máy làm cho có hơi đèn điện. Tiêu số ghi mỗi ngày có 2$25 mà thôi.

Bổn-hiệu sẽ đóng đủ các hạng thuyền chạy bằng máy moteur

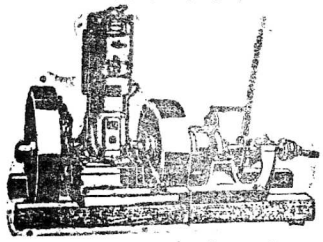

HÃY VIẾT THƠ HỎI:

SALON NAUTIQUE

460, rue Paul Blanchy Saigon (Tandinh)

Ao Caoutchouc bận mưa và Gabardine bận lạnh

Bề dài áo	CAOUTCHOUC MỘT LỚP N° 500	N° 250	N° 100	CAOUTCHOUC 2 LỚP LẤY SỌC BÔNG VUÔN N° 500	N° 250	N° 100	CAOUTCHOUC 2 LỚP LẤY SỌC BÔNG VUÔN N° 700	N° 750	N° 775	N° 800
Con nít	0m 70	8$40								
	0m 80	8 70								
	0m 85	9$50	9 00	8$00						
Người thấp	0m 90	10 50	9 70	9 10	Thường không	13$50	15 00	10$50	11 50	
	0m 95	11 00		9 40		20		13 80		
Người trung	1m 00	11 50		9 70		20 70		14 20		
	1m 05	12 00	10 00	10 00		21 60		14 70	14$00	17$50
người cao	1m 10	13 00				22 50		15 60	18 00	18 00

Bề dài áo	CAOUTCHOUC 2 LỚP LẤY SỌC BÔNG VUÔN N° 775	N° 800
Con nít		
Người thấp	17$00	17$5[illegible]
Người trung	17 50	18 [illegible]
người cao	18 00	18 50

Áo cirée (Ngoài cao-su lảng trong lót rằng vuôn) thước tất và giá y theo áo số 425.

Áo mưa đờn bà Satin thật tốt, trong cao-su và có lót hàng trắng thật đẹp nhứt giá 31$ tới 34$ tùy theo cao thấp nhỏ lớn.

Bán tại hiệu: **Trần-Quang-Xuân**
158, rue d'Espagne — SAIGON

NOTA: Vị nào mua xin đo bề cao của mình cho chắc và cho biết người mập, ốm thì bổn-hiệu sẽ lựa cỡ cho vừa.

MỜI LẠI ĐỒNG-HỒ TREO NHIỀU KIỂU GIÁ RẺ.

VẬN-VĂN TIỂU-THUYẾT

Trung-thần tiết-phụ

Soạn-giả: Mlle TRẦN-NGỌC-NHUNG

Ngồi buồn dở chuyện nước nhà,
Soạn đem tích cũ chép ra một bài:
Huyện Lương-Giang có người
Nguyễn-Tinh,
Lúc bé thơ sẵn tính thông minh.
Hai thân sanh đặng một mình,
Nưng niu quí hóa như chánh ngọc châu.
Sâu, bảy tuổi thuộc lâu kinh sử,
Tiếng năng văn khắp xứ đều hay,
Lớn lên lại kiếm được thầy,
Học chuyên võ nghệ, nên tay cao cường
Chàng mong mỏi bổn phương hồ thỉ,
Đường công danh thỏa chí nam nhi.
Phút đâu gia biến bất kỳ,
Thung đường sớm đã non tây vội dời,
Cảm lão mầu da mồi tóc bạc,
Cảnh gia-đình tan tác hơn xưa.
Nâu nương cùng mẹ sớm trưa,
Ba năm tang tóc thoát vừa dầy hai.
Cùng một huyện có nhà họ Thái,
Sanh Liên-Hương là gái đầu lòng.
Thói nhà tuyết sạch giá trong,
Lương-duyên còn hỏi phòng không đợi chờ
Cân tài sắc khéo đưa giai ngẫu,
Được cùng chàng kết cấu tử đây.
Lửa đôi ai lại đẹp tây,
Lứa hương đầm ấm mới dầy hai đông,
Cơn bình địa dông dùng sóng dậy;
Giặc cường Minh sang quấy nước
minh.
Muôn dân đồ-thán hy-sanh,
Ngậm hờn luốn những xót tình non
sông.
Núi Lam-sơn có ông Lê-Lợi,
Vì quốc-thù mà khởi nghĩa-binh,
Tuốt gươm rửa nỗi bất bình,
Chàng nghe tin muốn liều mình bốn
phương.
Vào lạy trước huyên đường từ biệt,
Rằng kiếm-cung là việc nam nhi,
Ngẩm ngùi bưng chén phân ly,
Đưa chàng nàng cùng vỗ về một hai:
Đã tai mắt lâm trai giữa thế,
Chốn cương-trường nào nệ đắng cay,
Dù mà da ngựa bọc thây,
Còn hơn nỏ-lệ kiếp nầy bun than.
Chàng đốc chi gian nan vì nước,
Thiếp nguyền lo sau trước nỗi nhà.
Cạn lời, trống đã điểm ba,
Vó câu dục giã quan hà dặm khơi.
Chàng từ lúc phương trời sẽ bước,
Một năm trường chẳng được tiêu
hao.
Cảm thương thân phận mà đào,
Biết ai mà tỏ thấy cao sự lòng,
Bỗng đâu thấy tin hồng một bức,
Rằng phương-xa tin-tức phu-lang.
Mừng thầm chưa kịp hỏi han,
Mở xem nàng đã hàng hàng châu sa.
Thôi! Nguyễn-lang nay đã tử tiết!
Ôi chàng ôi, chàng biết cho không?
Thân nầy đeo dẫn mấy đông,
Những là trộm tưởng thầm mong
chàng về.
Mà bây giờ phòng quê chiếc bóng,
Thân thiếp nầy còn sống làm chi,
Đau lòng tử-biệt sanh-ly,
Thà liều một thác tin nghi trăm
năm.
Trông trường-giang nước tầm một
giải,
Nước xao xao dường gợi mối sầu
Tần ngần than thở bồi lâu,
Than rồi gieo ngọc trầm châu giữa
giòng.
Nhơn thấy tích anh hùng tiết nghĩa,
Gọi chép ra, bia đề muôn đời.
Trôi Nam vắng vặc gương soi,
Nọ trang chí sĩ, kia người anh thư.

Melle TRẦN-NGỌC-NHUNG

VIET-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU-HẠN VỐN 250.000 $

Công-ty làm những việc kể ra sau nầy:

1° Lãnh tiền đem gởi không hơn kỳ bằng bạc Đông-Pháp, hay là tiền quan Langsa đặng 4 ly lời mỗi năm;

2° Lãnh tiền đem gởi có hạn kỳ (5 ly lời mỗi năm nếu gởi 6 tháng; và 6 ly lời nếu để một năm);

3° Bán chi-phiếu (chèques) và gởi tiền qua Đại-Pháp bằng dây thép hay là gởi theo tàu trọm (transfert par cable ou par courrier).

4° Cho vay đề cầm;

5° Cho vay về hàng hóa nhập cảng ở ngoại-quốc (ouverture de crédit à l'étranger).

Công-ty Việt-Nam ngân-hàng sẵn lòng mà chỉ rõ cho đồng bang chúng ta biết những công việc ở nhà ngân-hàng mà đồng bang muốn cần dùng.

VIÊT-NAM NGÂN-HÀNG, *Số 54 đường Pellerin* — SAIGON

Dây thép nói số 248. Tên dây thép: Crédanam.

NƯỚC MẮM

Chữ thập đỏ

Bổn hiệu có lời kính cáo cho đồng bào hay rằng, Bổn hiệu có trữ bán rất nhiều nước mắm «chữ thập đỏ» ăn đã ngon mà không sanh bịnh vì nước mắm ấy làm tại Phanthiết và có nhà nước thí nghiệm hẳn hòi không sai một tín.

Đồng bào đến mua nước mắm của bổn hiệu đã khỏi sợ lầm thứ nước mắm giả và bổn hiệu sẽ lấy đạ thật thà cung kính đề đến bồi ơn chiếu cố của đồng bào.

Còn như ở lục tỉnh có vị nào muốn lập tiệm đề trữ bán thứ nước mắm nầy xin mời đến bổn hiệu cùng vị thương nghị tôi lập tức trả lời.

NGUYỄN-NGỌC-HUỲNH
186-18, *Quai de Verdun Saigon.*

Ai có đĩa hát máy cũ còn tốt, hát nhàm rồi, muốn đổi xin do nơi:

Cô TRẦN-THỊ-TÂM
296, Quai de Choquan-Cholon

SAIGON-AUTO

TANG-QUANG-DI

Propriétaire-Gérant

19-21, Rue Amiral-Roze, 19-21

Tiệm bán đủ đồ phụ tùng cho các hiệu xe hơi, essence, dầu nhớt, vỏ ruột Michelin và Dunlop, dầu đánh bóng xe hiệu «Eau baber» đồ để vá ruột xe hiệu Mephistho rất mau lẹ và tiện cho mấy ông chủ xe hơi lắm. Có trữ bánh mâm 765×105 và 820×120. Mới lại đèn phare hiệu «Grebel» cho xe «Delage và Renault» chói xa được bốn 4 cây số (4 km).

Qui khách ở xa, muốn cần dùng món chi xin viết thơ, hoặc kêu dây thép nói hay là đánh dây thép thì tôi sẽ lập tức gởi đồ liền cho qui-khách, khỏi mất ngày giờ trông đợi.

Téléphone: 442
Adresse Télégr.: TANDI-SAIGON

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Kính cáo cùng chư-vị độc-giả:

Khi đổi chỗ ở, xin gởi theo hai cắt có và cái băng cũ, hoặc chỉ ở cũ, để Bổn-báo đề sự thay đổi trong sổ sách, và tiện việc gởi báo cho các ngài.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

BÁN NHIỀU ĐỒ MỸ-NGHỆ BẮC

DỨC-LỢI

105-109, Rue d'Espagne, Saigon

(Kế dinh quan xả Tây)

Bổn tiệm mông ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, canh cải rất khéo rất hạp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiền, tranh liền, bình phuông cẩn chạm rất xảo, tuế kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau: Lư, chơn-đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim-thời bình bông và các mèn bằng đồng đen khảm tam khi chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu mâu: Tranh, áo gối, nập bàn văn văn.

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chẻ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong ở tấm lòng hạ cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm đoạt được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chủ nhân kính cáo.

PHỤNG-VĂN-LÂM
105-109 Rue d'Espagne — Saigon

Ít lời thành thật

CẢM TẠ ĐỒNG-BÀO

Bấy lâu chúng tôi đặng vững bước trong thương trường, thì cũng nhờ đồng-bào chiếu cố, ơn ấy chẳng biết lấy chi mà bồi đáp cho vừa.

Nay sắng diệp có nhiều qui khách ở Lục-Châu biểu chúng tôi hãy lập một tiệm ngồi cho xứng đáng tại Châu thành Chợlớn đặng phòng khi thăm nhàn cho có chỗ ngồi ngơi yên tĩnh.

Bởi vậy chúng tôi muốn vừa lòng qui khách, và bồi đáp ơn chiếu cố nên mới mở thêm mấy chục phòng rất rộng rãi, cách sắp đặc thích hạp theo kim thời, đề hiệu là:

1. — ĐỒNG-BẠN-KHÁCH-SẠN, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 75, 77 và 79.

2. — NAM-THÀNH-KHÁCH-SẠN, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 76 và 78.

3. — HIỆP-SỰ-LỮ-QUÁN, ở Boulevard Bonhoure, số 46, và tại Châu-thành Saigon ba tiệm là;

1. — NAM-TRUNG-KHÁCH-SẠN, Rue Alsace-Lorraine, số 103 và 105.

2. — NAM-THÀNH-KHÁCH-SẠN, Rue Colonel Grimaud, số 21 và 23.

3. — NAM-HƯNG-THÁNH-KHÁCH-LẦU, Rue Amiral Roze, số 13 và 20.

Vậy xin qui khách chiếu cố giúp giùm cho chúng tôi đặng bền vững, thì ơn ấy chúng tôi hằng ghi tạc.

Quảng-lý: PHAN-VĂN-[illegible]

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như là ho gió, ho lao, ho tốn, ho sút huyết, bất hàng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên cốt ho nhất tiêu trừ.

Đến đường chẳng nệ tốn công, về tỉ Trung Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Nam-Việt bào chế ra một thứ thuốc để hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sẵ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói.... 0$10

Thần hiệu Phát Lãnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn nầy chuyên trị hàn đàm là nhiệt, bốn mùa cảm mạo; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc nầy lập tức kiến hiệu. Mua sẵ tính giá riêng.

Giá mỗi gói.... 0$10

Mandat để gởi cho Huynh Thanh chủ tiệm VAN AN DƯỜNG
N° 28, rue de Douaumont, Saigon.

KỶ-NIỆM
GIÁP 10 NĂM THƯƠNG-MẠI

Bán rẻ mạt ! rẻ mạt!

Nay giáp 10 năm M. François Sự ra bán nghề *Hột xoàn*, nên nay đính bán các Hột xoàn nơi tiệm sẽ *Bởi giá Thiết rẻ* trong vòng hai tháng, gọi là mừng Kỷ-niệm và đền ơn qui khách trong bấy năm thương mãi.

Một ít nước, một cuốc xe kéo xuống chợ cũ đến tiệm M. François, 76, Rue Vannier mà được mua rẻ bạc trăm bạc ngàn!!!

P. S. — Còn bông lọa tinh kỹ nầy bán tiếc hết, cho nên ba năm giá rẻ mạt, rẻ hơn cỡ sẵn trước thập bội. Hàng mới tinh!!! Hãy mua mau mau, kẻo hết.

PHOTO THUẬN-KÝ

Propriétaire: TA-VĂN-CẢN
Ex-directeur de la Maison
Photo Thuận-Ký, à Bordeaux (France)
N° 7, Quai de l'Inspection, Vinhlong

Kính cáo cùng chư qui ông qui bà đặng rõ: Nhơn vì bổn hiệu trước đã có chuyên nghề chụp hình tại bên Pháp, cũng nghệ rất tinh xảo, việc làm kỹ lưỡng lối kim thời.

Chụp hình và rọi hình ra lớn đủ thứ mầu, giá tính rẻ hơn các chỗ. Nếu qui ông qui bà ở xa ý muốn rọi hình ra lớn xin gởi hình đến bổn hiệu và chỉ rõ muốn thêm bớt áo quần, hàn ghế, cùng các ý khác thì bổn hiệu rất vui lòng làm theo các kiểu.

Rồi bổn hiệu dùng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân rất tiện.

Sau đây qui khách muốn hỏi về công việc làm đều chi xin gởi thơ cho bổn hiệu, bổn hiệu sẵn lòng hồi âm lập tức.

THUẬN-KÝ, kính cáo

MELO-HALL

Établissement
Tranquillité - Hanh Sadec
Giấy thép nói số 19

Là nhà chuyên nghề bán:
Xe máy — đồ đồ chơi tông
Dây-ly — máy hát và đĩa hát
Pathé - Victor - Beka

Đại sĩ - bán lẻ. Kính xin qui khách lục châu lục nên cầu đồng. Xin đem vòng tiếng đến, bổn hiệu rất thậm chiều.

Cũng chiều nhà chăng thơ mua đồ sách lãnh hóa giao ngân (contre remboursement).

COI TƯỚNG

Người có tiếng

Trần-kim-Tiên tiên sanh, người tỉnh Quảng-Đông, ở miễng Thanh-Hoàng, kính cáo chư vị khán quan nhà giám. Tôi coi bói khoa cùng coi tướng số đoán việc giàu nghèo số mạng, danh phận, chẳng một lời dua nịnh.

Chư Qui vị muốn biết sanh tử cùng các việc hậu lai xin tạm bước ghé vào thì hiểu rõ. Khán tướng định-giá, tôi có người cắt nghĩa tiếng Annam; lời biện bạch không sai chẳng hề thêu dệt. Có coi thiên văn địa lý. Nếu coi không hay, thì tôi chẳng bao giờ dám ăn hành vào nhựt trình. Trước khi tôi có ở tại phòng ngủ Lục-tỉnh, tôi về Cholon đã lâu, hiện thời tôi đã trở lại tại phòng ngủ Lục-tỉnh-khách-lầu, tại đó có treo cái đầu hình 100 tuổi bằng vải trắng, phía dưới có cái bàn tay, và xin qui vị nhình chơ kỹ kẻo lầm với kẻ làm bậy mà ăn tiền.

TRẦN-KIM-TIÊN.
263, Rue d'Espagne — Saigon

TRẦN-DUY-BÌNH
42 3e CHANNEL 42 SAIGON

Kho sách báo xưa Quang Minh Đường 28-Jan-2022

Ở đâu bán *áo mưa, áo lạnh* rẻ mà tốt

Có một mình

HIỆU

NGUYỄN-VĂN-TRẦN

94-96 Boulevard Bonnard

SAIGON

Téléphone nº 178

Bán đủ các thứ *áo mưa, áo lạnh* cho *đờn ông, đờn bà, con nít* tốt mà giá lại rẻ hơn hết.

Gởi contre remboursement cho các nơi

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

Tràng hoa tang *(couronnes)*

bằng cườm, và bằng sành

Kể giá từ 8$00

Giá riêng cho các hội Lương-hữu và cho các người mua đi bán lại

A. muốn mua tràng hoa nên đến do mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille

?

AI MUỐN

Mua - bán hay cầm thế

Đất

Nhà cửa

Vườn tược

Ruộng nương

và tư sản khác

Thì cứ hỏi tại sở :

O. T. I. C. A.

Office de Transactions Immobilières Commerciales et Agricoles

9, Rue Taberd -:- SAIGON

Lời rao

Tại hãng dệt vớ Tissage Lê-văn-Thế nº 19 Quai de la Marne Saigon (ngay đó Cầu-ông-lãnh gần nhà thờ) có dệt đủ các thứ vớ ống (régate), khăn choàn cổ (cache-cols) khăn choàn lạnh (écharpes), bao tay (gants) và nhuộm đồ y phục đủ màu (teins).

Muốn cho vừa lòng quí vị đồng bào và nước ta sẽ mở mang nên lối có dợy học theo công nghệ nầy như quí vị đồng bào có muốn cho em cháu nó học cho mở mang thì hãy viết thơ hay là tới tại hãng tôi mà nghị luận, quí-cô và mấy em có học dệt thành nghề rồi muốn mua máy và đồ phụ tùng theo công nghệ dệt vớ, tôi sẵn lòng có đủ.

Dạy học 6 thứ y phục bằng tay không phải dệt máy.

NGUYỄN-VĂN-THẾ

Máy chụp hình

Người mê chụp hình

chỉ nên mua kiểu họa hình, giấy lấy hình và đồ dùng để chụp hình sau khi đã hỏi giá ở tiệm :

Photo-Nadal

Mới qua đồ chụp hình hiệu :

Lumière, Crumière, Dragon, Guilleminot

ở số nhà 118-120. *đường Catinat*

LAIT NESTLÉ

SỮA HIỆU

CON CHIM

NESTLÉ

LÀ TỐT HƠN HẾT TRONG THẾ GIỚI

Đông-Pháp Thời-sự

(Tiếp theo)

làm ngan, ỷ quyền hiếp đáp dân hiền, chừng có việc xảy ra thì mấy ông quan quản chịu trách nhậm mà kỷ thiệt thì mấy chủ lính trộm lịnh của ngài mà làm cả.

Tôi là dân dốt xin kẻ nể hầm cùng thượng quan, chẳng hay mấy thầy đội, chủ cai và lính đi gác dồn có được quyền tự do đánh đập và bỏ tù dân không? hay là phải đợi lịnh quan chủ quản?

LÊ VĂN TÂN
Làng Đương-đông (Phú-quốc)

Trung-Kỳ

THANH-HOÁ

Thanh-hóa sẽ có số 3.500 phu vào các vườn cao-su trong Nam-kỳ và Cao-Mên.

Mấy tháng trước đây thấy các báo có đăng tin quan Khâm-sứ Trung-kỳ Fries ra lệnh cấm không cho mộ nhân-công xứ Trung-kỳ ra ngoài, mà dư-luận người Tây (nhất là Tây ở Nam-kỳ) lấy làm một sự bất bình cho họ và hết sức la hô phản đối cái lệnh ấy, đến nỗi quan Toàn-Quyền Monguillot phải can thiệp vào thì sự mấy thầy đem.

Chẳng biết quan lớn Monguillot thương thuyết cùng ông Fries thế nào, mà nay các tỉnh xứ Trung-kỳ, nhất là tỉnh Thanh-Hóa, là nơi mới bị tai trời ách đất hồi năm ngoái -ba tiếng PHU CAO SU khắp chợ đến quê đâu đâu cũng nghe nói. Ở tỉnh lỵ, các ngã ba đường cái, các ngõ đầu tỉnh, chốn nào cũng thấy phấp phơi một lá cờ tam-tài trong lòng viết những lời chiêu mộ, dưới lá cờ lại đề một cái bảng viết những chữ đặc sịt, ngó qua thì rành những lời ngọn ngo, tân tình, để dỗ dành cùng khêu mối lợi tâm của người ta cả.

Lạ gì những kẻ nghèo đói, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc, nghe người nói thế dại gì lại nhịn đói, mặc rách mà ở nhà cho khổ thân, nên mới mộ có mấy ngày mà số người ứng mộ kể đã trót trăm trót ngàn. Các hàng cơm, các sở mộ, người mộ rồi, người chưa mộ, chật như nêm cối, đông như [illegible] trông thấy thế, người sẵn lòng nhân đạo trưởng cũng phải ái ngại cho ai mà sa đời hàng lệ vậy. Ai bằng lòng ứng mộ xong rồi, họ phát cho một số tiền nho nhỏ để chi tiêu rồi nhốt ngay vào phòng khóa chặt cửa lại, như nhốt gà nhốt lợn, để khỏi sự trốn tránh, rồi chờ để làm giấy mà cùng cán cước... Khi giấy mà xong xuôi cả, họ mới dẫn cho ra tòa-Sứ để lính thêm số tiền còn thiếu và nghe hiểu dụ. thế rồi là lên tầu một mạch tuốt vào cho đến nơi làm, đăng đăng trong ba năm trời hết hạn mới được ra về. ...

Ai có trông thấy cái quang cảnh hôm mộ phu đi ra tòa, mới lấy làm thảm chứ, nào là mẹ con gạt lụy khóc nhau, nào vợ chồng dặn dò than vãn nhau.

Lại có kẻ con đưa ít tiền thì chuỗi rủa, có kẻ anh đưa vài tiền thì trách móc. Ồn ào nhao nhác như tiếng vượn rừng xanh, tiếng quyên trời hạ vậy.

Thuật đến đây kỳ giả không thể đình bút mà không trách mấy anh phủ-lít (Police) ở Bốt Thanh hóa tàn bạc được vậy, trong khi bạn phu-mỏ cùng gia nhân than vãn đó, thì thấy các anh kẻ roi người vọt, quất lấy quất đề, nhứt nhứt không cho ai được vào dữa, hóa nên có lắm kẻ vì thế mà không được dặn lại người nhà, nên đến khi đi ra hai hàng lệ cùng vần còn như khe suối chảy vậy. ...

Bây giờ cũng nên nói qua về việc hiểu-dụ, khi phát tiền xong thấy hai chủ mộ cùng viên tham-biện tòa nói với thầy thông mấy câu rồi thầy hiểu lại cho bọn phu rằng ; đã bằng lòng ứng mộ thì phải theo cho đủ lệ, nhược bằng chúng bay không theo đúng thì sẽ bị tù và nhà chúng bây sẽ phải tịch ký đó, nghe chưa ! » -- thầy đều trả lời một tiếng dạ, dở nghe ra có ý miễn-cưỡng và thất vọng. Mà thất vọng thiệt ! nếu lính cảnh các vườn cao su rà cứ như hiện thời thì chắc câu trong 3 năm đã chịu nổi, mà sau ba năm chưa ắt đã có ai xác mà lại về quê nhà. Đã không chịu nổi lắt phải trốn tránh mà trốn tránh thì thân bị tù, nhà bị tịch, thảm chưa ! Còn ở lại ; ở lại thì... lại gấp mấp lần trốn kia !

Hay không nói thì, nói ngay một sự sinh dục, ta cứ bỏ 3500 người phu mộ, mỗi năm sinh cho nước nhà đăng 1000 tên dân, thì trong 3 năm sẽ thiệt cho ta có 3000 tên dân.

Ôi ! đồng tiền ! đồng tiền ! chỉ vì mấy mà người đời chịu biết bao la cay đắng nhục nhã, đến nỗi phải hạ thân làm con vật bán mua !

Nhân tiện cũng nên nhắc để độc giả biết, hôm phu ra tòa lính tiền, kỳ giả thấy một người tây anh nầy đâu cũng là nhà từ bản thì phải, coi bộ hách dịch lắm, vừa phu đến nơi anh cùng vừa đi xe đến, thấy anh hầm hầm đỏ mặt tía tai móc túi áo lấy quyển Carnet ra liên lăng xăng một hồi, rồi đi cùng một vòng qua chỗ phu ngồi xem xét từng chút, rồi lại thấy dở carnet ra biên ; liên xong lại đi, đi chán lại biên, sau vừa xô ông cố đạo ở ngoài vào, thấy anh cất tiếng chào, mới biết anh tây đó tên là Đ. V. là anh tây đại tư bản ở thanh-hóa, đồn điền cao, mà có v.v. Sau khi chuyện trò thăm hỏi nhau, nghe anh nói cùng ông Cố đạo rằng : « tôi theo cho đến cùng mới nghe » (je poursuivrai jusqu'à la fin ....) khi ấy kỳ giả mới hiểu ra rằng nầy giờ anh ấy hầm hầm giận dữ là phần đối cái sự mộ nhân công đó, mà biên đi chép lại, đó là bởi lòng tìm vết để kiếm tài liệu mà phá đó vậy.

Ôi ! đã bực mình mà nghĩ lại buồn cười, như bọn phu mộ kia, tâm thân đa vì đói rách mà phải ra đi mộ dề nương thân, ai có tiền thì đi, nào có khác gì con vật đem ra mua bán, còn có biết chi, thế mà kẻ mộ được thì mừng, kẻ không mộ được thì tức giận, nghĩ đã ngán chưa ! Nhưng ta biết rồi, anh Đ. V. sở dĩ « theo cho đến cùng » cũng phải, là vì nếu cái đồn điền Nam-kỳ và Cao-mên mà mộ hết phu đi chắc đồn-điền và mỏ của anh tất phải không có phu thuê, hay là sẽ thuê đắt hơn trước !

LONG-CHÂU

Đào cải-lương, có cônào ca hay bằng

CỐ BA XUÂN

mà gần một năm rồi nàng đã biệt Namkỳ, thì từ rày sắp tới ta hết còn nghe dặng nàng nữa. Ai là người mến tài của nàng và ưa hát hay thì hãy mua đĩa mới hiệu **Odéon** có thâu đặng 18 thứ tuồng của nàng ca lẫn chót mà để kỷ-niệm.

Có một mình hãng :

Indochine Films & Cinémas

— 106, Bd. CHARNER —

Có bán đĩa của cô BA XUÂN mà thôi

HIỆU

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

SAIGON

Áo mưa !!

Manteaux Impermeables

Bổn hiệu ra mua bán đã 10 năm chang, nghĩa là, đã 10 mùa mưa rồi, đã mua bán đủ các hiệu áo mưa, nhờ vậy mới biết được hiệu áo mưa :

« **The Dragon** » nầy là tốt hơn hết. Trong 3 năm sau đây Bổn-hiệu bán ra cho quí-khách trong Lục-châu tỉnh ra hơn mấy ngàn cái, hễ ai có dùng rồi cũng đều vừa ý, lại còn giới thiệu cho anh em mua nữa. Thứ áo mưa « **The Dragon** » nầy là hiệu của Ân-độ, màu xám xanh có dệt sóc xuôi xuống phía trong có lót sóc rằng vuôn, kiểu Raglan có Ceinture, nút gài vô trong, thứ vải nầy dệt bằng chỉ fil, bền chắt lắm xài lâu không bâu nhâu và đồ lông như thứ dệt chỉ vãi, lại khi đi mưa dầu gặp mưa lớn thế mấy cũng không ướt thấm vô trong đúng, về sự ni tất thì chúng tôi đã hết sức kỹ lưỡng đặt theo ni tất người Annam mình, mặc vô thì vừa chớ không có rộng thình thình như áo mưa mua ngay bên Tây.

Bề dài áo mưa « **The Dragon** » có sáu cỡ 0 m 96 — 1 m 00 — 1 m 05 — 1 m 10 — 1 m 15 và 1 m 20. Khi gởi mua xin nói rõ cỡ nào và lấy giây đo vòng tròn cái ngực coi được mấy tốt, gởi cho bổn-hiệu biết hai cái ni đó thì chúng tôi sẽ lựa được thiệt vừa thiệt đúng.

Giá bán áo mưa « **The Dragon** » : Thứ áo bâu nhung tơ đen Ceinture boucle en ecaille giá 24 $ 00. Thứ bâu thường không may nhung Ceinture boucle en nickel giá 21 $ 00. Thứ bâu thường mà muốn dùng Ceinture boucle en nickel ecaille thì thêm 1 $ 00.

Áo mưa đờn bà bâu nhung, tay giềng nhung hiệu THE DRAGON. Giá : 25 $ 00

Những áo mưa hiệu « **The Dragon** » kể trên đây có trữ bán tại hiệu :

Nguyễn-đức-Nhuận, 42, rue Catinat

và 48-50, rue Vannier chợ-cũ, Saigon.

NGUYỄN VĂN CHỨC

38, rue Amiral Courbet, 38 -:- Saigon

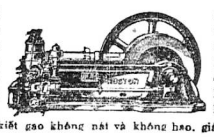

Thiện nghệ về máy xay lúa gạo, đã ráp hơn 20 cái nhà máy rồi đều đăng vừa lòng quí khách, thật thà, bảo kiết gạo không nát và không hao, giá phải chăng.

Máy xay chạy bằng moteur dầu Mazout hay là máy lửa chụm trấu, lớn nhỏ đủ kiểu, mua bán

Ở Bắc mới gởi vào nhiều lắm

Ghế Thonet

Ghế Xích-Đu

THĂNG-LONG

Tiệm chánh : 109 Mac-Mahon,

Tiệm nhánh : 20 Sabourain.

Đĩa mới qua hãy tìm mua

Đĩa hát kim sắt và đĩa hát kim Ngọc-thạch

HIỆU

Pathé

Đủ các điệu ca xan nghe rất thâm trầm

CỦA GÁNH HÁT

Phước Cương — **Văn hí bang**

Tái đồng ban — **Tân thinh**

Tập ích ban — **Cô năm Nhỏ**

Có những tay đào kép có danh tiếng trong lục-châu như là :

Cô năm PHI, hai LỰU, ba XIÊM, ba NÈN, hai ĐÁNG, hai XUYẾN, ba ĐIỀU, chín PHÓT, ba NHIỀU, ba ÚT, THẾ, TIẾNG

Giá : **2$25**

Hãy xin mục lục trong các trữ của bổn hiệu

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

PHỤ TRƯƠNG THỂ-THAO

của Đông-Pháp Thời-Báo ngày 1er Mai 1928

Đánh banh vợt

Có tin cho hay rằng buổi chiều thứ ba 24 avril đúng 5 giờ tại sân « xẹt » tây ở Soctrăng một cuộc đánh banh vợt rất kịch-liệt, là Giao vô-địch Nam-kỳ năm nay dụng độ với Tứ cũng là một tay đại tài ở Soctrang.

Tưởng ngoại trừ mấy ông ham mộ thể thao ra, thì ít có ai được hay tin mà đến xem lắm, té ra thiên hạ dồn đải nhau và nghe danh tiếng Giao còn nhỏ mà giỏi dẫn, nên buổi chiều ấy trong vòng thành « xẹt » người ta xem rất đông, có quan chánh, phó tham-biện và các viên quan Langsa dự khán nữa.

Trước 5 giờ thì có hai cặp là MM. Yên, Giao đánh thử sức cùng Tứ và Lợi; đánh có một set mà thôi. Tứ, Lợi thắng Yên, Giao 6-2.

Đúng 5 giờ thì Tứ và Giao khởi sự chơi; M. Yên làm giám cuộc. Lúc mới vô thì Giao đánh coi sướng mắt đứng mi-court đỡ volée nhiều trái banh rất hay, làm cho Tứ chạy một cấp đổ mồ hôi như xối. Tứ gặp banh bên mặt hay bên trái gì cũng đều drive ráo, nên banh lọt ra ngoài nhiều, Tứ mới thua luôn một đọt ba bàn. Ai nấy đều khen tài Giao nhận lẹ và định chắc thế nào Tứ cũng đánh không lại Giao. 1er set Tứ thua Giao 2-6.

Qua 2e set Tứ coi mỏi mệt lắm, còn Giao thì sắc mặt vui vẻ tỉnh táo như thường, tuồng như không mệt chút nào cả. Kỳ nầy Tứ ráng hết sức, đánh hay vô cùng, ăn Giao luôn 3 bàn nên ở ngoài tiếng khen nức nở làm cho Tứ nông chí thêm, nên thắng được Giao 2e set 6-2. Tứ có chỗ hay mặc dầu chớ ở ngoài ai ai cũng đoán trước thế nào Giao cũng ăn Tứ mà thôi, vì là Giao còn khỏe lắm, còn Tứ thì mệt và dường như không đủ sức mà đối thủ với Giao. Tuy là đoán vậy chớ coi mỏi Tứ ráng lắm

Qua 3e set, vô jeu đầu Giao đánh nhiều trái banh gắt và lên mi-court, placé nhiều trái banh rất độc lắm, ở ngoài công chúng vỗ tay khen rân, song Tứ đều đỡ được ráo, chừng ấy mới biết Tứ cũng đeo dai và còn sức. Tứ ăn Giao luôn được 3 bàn mà ở ngoài chắc rằng Tứ thắng được Giao. Còn Giao thì sắc mặt cứ tự nhiên tươi cười hoài, làm cho ai nấy không thấy nét mệt của Giao. Jeu thứ tư Giao ăn Tứ lại một (1-3) tưởng có thể ăn được Tứ luôn, song không hiểu sao Giao đánh sút hơn 1er set nhiều lắm, nên phải thua thêm Tứ 2 jeux nữa là 1-5. Từ đây ở ngoài mới có ý lo sợ cho Giao vì Tứ chỉ còn một jeu nữa là thắng đặng Giao. Jeu chót Tứ lên tới 40 còn Giao mới có 15 tưởng Giao phải thua Tứ (1-6) không dè Giao lần lần lên bằng point với Tứ và thắng Tứ được một jeu nữa là : (Giao 2 Tứ 5) Kế jeu sau hai đang đánh qua đánh lại rất kịch-liệt nhưng mà Giao bị thua Tứ drive nhiều trái banh rất mạnh, Giao không thể gỡ nổi phải thua, thành ra rốt cuộc Tứ thắng Giao 2-6, 6-2, 2-6

Vừa xong Giao lại bắt tay Tứ một cách rất vui vẻ, nên liền đó M. Yên nói diễu chơi rằng : Le champion est battu (tướng vô-địch đã thua rồi). Tứ thắng chớ cũng ghê Giao có tài đứng mi-court và đỡ volée hay lắm.

Hôm đó không phải là một cuộc tranh vô địch, chớ thiên hạ lấy làm hoan nghinh lắm, nhứt là mấy anh em trong làng thể thao rất vui lòng và khen ngợi Tứ lắm, tưởng một ngày kia Tứ ráng tập luyện thêm cho thường, có lẽ cũng trông mong gực được cái chức vô địch về banh vợt chớ chẳng không đâu.

LÊ-HIỆP

Hát giúp cho hội Cân-giọc Sport

Đánh hát cải-lương « Tái-Đồng-Ban của M. Cu có lại chợ Cân-giọc hát 5 đêm, đêm chót nhằm ngày thứ hai 23 avril 1928 M. Cu có lựa ba thứ tuồng thật hay giúp vui cho hội thể thao Cân-giọc. Vì lòng hảo nghĩa, nên đêm ấy kết quả rất mỉ-mãn, bởi khán giả đã từng nghe danh nghề diễn kịch của bạn Tái-Đồng-Ban, sau nữa là đến giúp cho hội thể thao luôn thể, cho nên nhiều ông dường xa chẳng nệ mất công, là lần lượt rủ nhau đến xem thật đông. Nhưng tiếc một đều khán-giả nhiều ông đi trễ nên hết ghế ngồi, phải đứng, nhưng xem sắc mặt đều vui vẻ, vì đã sẵn lòng làm nghĩa cho hội vậy. Trong hội nói một bài khá lâu, đại khái các nghĩa sự thể thao có ích làm sao và tỏ tình cảm ơn quí ông quí bà có lòng chiếu cố trong hội, giúp cho hội một số tiền khá to, còn phần M. Cu chủ gánh hát Tái-Đồng-Ban chẳng nài khó nhọc, giúp cho hội một đêm chót, đoạn bà quan tòa Chính và quan quận Tấn lên sân khấu dưng cho M. Cu một tấm chẩn rất đẹp đẽ, trên đề bốn chữ « Vive Tái-Đồng-Ban » gọi là kỷ niệm. M. Cu có phải người ra thay mặt, đọc một bài đáp tạ trước cám ơn bà và ông quận đời gót ngọc đến xem, và quí ông hội-viên có lòng chiếu cố tưởng lời gánh « Tái-Đồng-Ban » làm cho vẻ vang gánh hát.

Kết quả đêm ấy góp được 400 đồng, đáng khen hết cả ba Trầm vì lòng nghĩa hiệp nên giúp cho hội bán giấy rất vui vẻ, sau nữa, chư ông hội-viên sẵn lòng tiếp rước khán giả một cách bặc thiệp

Một người xem hát

Tổng cuộc thể-tháo Annam

P. V. du 24 Avril 1928

Match đá bữa 22 Avril 1928.
E. Saigon ăn bai bàn trọn (homologué)
Matches sẽ đá bữa 29 Avril :
3 giờ 40 tới 4 giờ 40. E. Saigon với Thudaumot. Giám cuộc M. Rôt.
4 giờ 45 tới 5 giờ 45. Dakao với Cholon. Giám cuộc M. Tú.

Saigon, le 25 Avril 1928.

Cuộc tranh vô-địch năm 1927-28

Chúa nhựt nầy tại sân Etoile de Giadinh có hai cuộc đấu cầu như sau nầy.

Từ 3 giờ 15 tới 4 giờ 15 hội E. Saigon đá với hội Thủ-dầu-một.

Từ 4 giờ 15 tới 5 giờ 15 hội Dakao đá với hội Cholon sport.

Đúng giờ giám cuộc ra lịnh cho đá, thấy bên Etoile de Saigon thiếu hết một người.

Yên, Tịch, Phu, Cường.
Thành Lầm Nguơn
Lượng Học
Đỏ
Bên Thủ-dầu-một có :
Điệu
Chưa Michel
An Mùi Bạch

Bình Thúc Sang Chapuis Pading

Hai bên sáp trận thì thấy bên Thudầu-một sâm lấn bên Etoile Saigon rất kịch liệt, nhưng mà nhờ có hậu tập, và tiếp ứng lẹ làng nên khỏi thua.

Bên Thủ-dầu-một sâm lấn như vậy đặng chừng 10 phút đồng hồ thì có Chiêu vô, hai bên đều dủ cả. Lúc nầy hai bên đá rất nên kịch liệt. Nhiều phen bên E Saigon đem banh xuống giao cho Tịch, là vì Tịch bị cẳng đau, nên chạy chẳng đặng. Phải chi cẳng Tịch chẳng có đau thì ăn bên Thủ-dầu-một hai ba bàn lận. Hai bên cũng kích nhau cho đến giờ giải lao.

Vô đá lại thì coi hai bên đều khỏi hết nên đá coi kích liệt hơn đầu nữa, banh qua lại liền liền. Đâu đặng chừng 20 phút đồng hồ Thi Mùi đặng banh đá vô cửa thành E. Saigon. Lượng đá ra ngoài góc

Mùi chạy tới đá banh vô góc, tường thủ-thành không thể nào ở nổi nên đánh phải chịu thua 1 bàn (1 à 0)

Đem banh lên đá lại chẳng bao lâu kế tới giờ nghỉ.

Rốt cuộc bên E. de Saigon đánh phải chịu thua 1 bàn.

Bên Etoile de Saigon hay hơn hết là Lượng, Học, Cường, Nguơn. Lầm.

Còn mấy người kia thì coi sút hơn mỗi lần nhiều lắm.

Còn bên Thudaumột kỳ nầy Michel, Chapuis, Mùi Pading thì cũng hay như thường. Còn Chưa thì coi sút hơn mọi lần nhiều lắm,

Từ 4 giờ 5 tới 5 giờ 15 hội Dakao đá với hội Cholon.

Bên Dakao có :
Rộng
Huệ Xữ
Đặng Ngôn Vững
Phú Hà Oai Kim

Bên Cholon có :
Hồng
Vịnh Hoa
Kai Bồi Vàng
Lợi Quí Tăng Cân Qui

Đúng giờ giám cuộc ra lịnh cho đá, thì thấy bên Dakao thiếu hết một người, vì vậy cho nên bên Dakao bị công kích rất nên kịch liệt. Nhưng mà nhờ có Ngôn và Huệ nên khỏi thua, hễ bên Cholon lừa xuống thì bị Ngôn lấy banh đem lên, hễ qua khỏi Ngôn thì bị Huệ.

Bên Cholon công kích bên Dakao như vậy đặng chừng mười lăm phút.

Khi Bồi đặng banh giao cho Lợi, Lợi lừa xuống đá vô cửa thành Dakao thì tướng thủ thành ở ra, kế bị Tăng và Cân cản đem banh vô lưới.

Bên Dakao thua 1 bàn (1 à 0). Đem banh lên đá lại thì bên Dakao quyết lòng gỡ lại nên đá coi rất kịch liệt, nhiều phen bên Dakao đem banh xuống thì ai cũng kể chắc ăn đặng nhưng mà tại thiếu hết một người tiền đạo nên khó mà đem xuống tới hầm thành bên cholon cho đặng. Còn chừng 5 phút nữa đến giờ giải lao thì Ngôn đặng banh giao cho Hà Hà giao cho Phú, Phú đá vô, Oai chạy tới đá vô quá mạnh banh lọt vào lưới, Bên cholon thua một bàn (1à1) Đem banh lên đá lại kế tới giờ giải lao.

Vô đá lại thì hai bên quyết trỗ tài cao thấp nên đá coi giữ đội. Được chừng 15 phút thì Ngôn đặng banh đá vòng lên Oai Định chạy tới, Oai đá song phi vô mặt Định giám cuộc liền ra lịnh phạt Oai. Định liền sắp b nh đá thẳng vô cửa thành Dakao, tướng thủ thành ở hờ, nên banh lọt vào lưới. Bên Dakao thua 1 bàn (2à1)

Đem banh lên đá lại thì coi bên Dakao thiếu hết 1 người cho nên mệt lắm, không tài nào gở nổi nên thua luôn hai bàn nữa là (4 à 1).

Bên Dakao kỳ nầy đều hay hết, nhưng mà có anh thủ thành coi bộ bắc banh thua mỗi lần. Bên Cholon kỳ nầy hay hơn hết là Vịnh, Tăng, Qui, Bồi, Vàng, Còn Cầu thì coi sức hơn mọi lần nhiều lắm.

NHÂN-VĂN.

Hai người bên tay trái là Vairat và Abadie, đương đi xe hơi từ Saigon qua Paris.

Còn hai người bên tay mặt là Costes và Lebrix là hai người bay từ Hanoi về Paris chỉ trong 5 ngày và 4 đêm (Trước kia Challe và Rapin phải bay 9 ngày).

Cầm bánh xe hơi chạy mau nhứt trong cả toàn-cầu

Vừa rồi, tại bãi biển Daytona ở bên Floride, các tay cầm máy xe hơi giỏi trong toàn cầu, đều hội nhau nơi đó mà tranh coi ai chạy mau nhứt. Rốt lại quan ba Malcolm Campbell người Anh được giải nhứt chạy được 333 cây số một giờ. Ngoài quan ba Campbell ra còn có Major Seegrave ngồi xe Sumbeam, chạy được ba trăm mười mấy cây số một giờ. Lại còn có một người Mỹ nữa tên là Lockhart cũng quyết ra hơn thua với Campbell và Seegrave song vừa rồi dây bị nạn xe hơi ở mé biển ấy, mạy khỏi chết:

Cái xe của Malcolm Campbell thiệt là máy mạnh, cả thảy 12 máy ráp nhau lại, đẩy xe toàn những máy không mà thôi. Xe của Campbell hiệu Campbell nghĩa là lấy tên của người cầm máy mà đặt cho xe.

Còn xe của Major Seegrave hiệu Sumbeam lại còn gớm ghê hơn nữa, cả thảy là một ngàn mã lực chạy trên bốn trăm cây số một giờ như chơi, song chưa dám thử còn sợ bánh nổ.

Xe của Lockhart hiệu Mỹ, kêu là *Fperoier noir*, hồn bành bao trùm lại cả, không thể quẹo dặng chỉ chạy ngay mà thôi, ấy là chế kiểu riêng để dùng về việc tranh chạy mau mà thôi chớ không phải dùng về cách giảng tiện.

Chạy mau thế ấy thiệt là vô cùng lộng hiểm, các người cầm bánh xe ấy bỉ sanh tánh mạng vì một chút danh dự thiệt là khờ khạo quá. Nếu có chạy mau được thì lại dùng đó mà làm một mối quảng cáo mà liều thân, nghĩ cũng đáng buồn cười. Mấy việc làm ấy, dầ không ích chi cho nhơn loại mà lại còn hại cho tánh mạng người, bởi thế nên nhiều tờ báo bên Pháp xướng lên kích bát sự liều mình vô lý ấy.

Việc đó cũng như bay ngang qua biển Thái-Tây, những người vì lợi vì danh không kể chết sống, là chỉ quyết bay ngang cho khỏi, nếu có qua được thì hưởng vinh hoa phú quí như Lindberg, còn nếu bay không khỏi thì chôn mình vào bụng cá cũng như đánh bạc với trời, thử coi thời vận, chỉ có hai cửa ăn thua, có ăn thì làm giàu thua thì chết mất đi, nào, trong ấy có cái ảnh hưởng 2 chữ thể tháo đâu. Chớ chi những phi công như Lindberg, những tay cầm bánh xe hơi giỏi như Campbell, Seegrave vì mộ thể tháo ra làm việc lộng hiểm ấy thì chẳng nói chi, chớ như hôm nay Lindberg lại dừng tên mình mà quảng cáo cho nhiều món hàng bên Mỹ. Campbell và Seegrave đam mạng sống ra mà đổi lấy sự giàu, sang. Chủ nghĩa bên Pháp gọi là kế sinh nhai (Professionnalisme) tuy không đáng khinh bỉ chớ cũng là một đều sái hẳn với tôn-chỉ của thể tháo. Theo ý của người viết bài nầy thì một cuộc đi xe hơi từ Ba - lê qua Saigon hoặc một cuộc lội đua ngang bên Manche con có ý thú hơn chạy mau 300 cây số một giờ, bay là bay khỏi biển Thái tây.

T. Đ. K.

Đua ngựa Saigon

Chiều chúa-nhựt 29 Avril 1928 Chẳng còn mấy kỳ nữa mùa đua ngựa sẽ mẳng vì vậy hôm nay thiên-hạ thừa dịp trời quang mây tạnh đến trường đua đông vô số. Cũng như thường khi, đúng hai giờ rưỡi ngựa sắp chạy độ đầu.

I Độ thứ nhứt. — Con Petit Bonheur phát trước dẫn đầu cho con Ô Phụng và con Nữ Phụng. Con Vương Anh và con Chobert phát trễ. Chạy đặng 500m. con Vang Bầu lướt lên, nhưng chẳng bao lâu rớt lại. Con Vương Anh và con Chobert lần lần lên tranh giải nhứt. Con Vương Anh ăn nhứt nhưng vì ép con Chobert nên con Chobert được giải nhứt; con Vương Anh nhì, con Tia Phụng ba. con Ô Phụng tư, con Nữ Phụng năm. Mấy con khác thua xa.

Tiền đánh cá

Chobert	gagnante	5$70
—	placée	1 50
Vương Anh	—	1 10
Tia Phụng	—	4 50

II Độ thứ nhì. — Con Xích Long vừa phất cờ phát đi nước lớn trước con Maury và con Bouvelet. Chạy được nửa phần vòng con Maury lướt lên dẫn đầu luôn về đoạt giải nhứt rất dễ; con Xích Long nhì, con Bouvelet ba, con Hùng Ngọc tư, con Hồng-phước-Lợi chót.

Maury	gagnant	1$30
—	placé	1 10
Xích Long	—	1 20

III.— Độ thứ ba.— Con Long-kim-Vân hôm nay chạy rất hay, nó dẫn đầu một lúc, trước con Dragon, con Hắt Long-Chẳng bao lâu con Hắt-Long qua dẫn đầu; về gần khán đài con Hắt Long ép con Long-kim-Vân không cho qua mặt; vì vậy hội cho con Long-kim-Vân ăn nhứt, con Hắt-Long nhì, con Drayon ba, con Motor tư, con Brin d'Or chót. Con Hắt-Long mất giải nhứt dây là tại quê lợi.

Tiền đánh cá

Long-kim-Vân	gagnante	5$80
	placée	1.00
Hắt Long	—	1.10

IV. — *Độ thứ tư.* — Độ nầy không nhựt trình nào bán trúng được, vì con Derby không chịu chạy, còn con Espoir và con Blanc Nez qua rào mươn đều té hết. Con Benjamin thấy vậy nên không chịu nhảy. Nài con Espoir té không nâng nên thót lên lưng ngựa ráng theo con Victoria và con Bugatti. Con Bugatti bết đề cho con Victoria về giải nhứt; con Bugatti nhì, con Espoir theo không kịp về hạng ba.

Con Derby xấu nết thật, vì khi sắp chạy nó cẩn đá tứ tung; nài Nhuyễn cởi con Benjamin bị nó đá mà phải trặc chơn, dầ vậy mà phất cờ nó không chịu chạy, đánh thế nào cũng đứng trơ trơ.

Tiền đánh cá

Victoria	gagnante	11$00
—	placée	3 50
Bugatti	—	8 50

V Độ thứ năm — Độ nầy con Inventeur, con Kim-lang-Hoa và con Filon d'or thay phiên dẫn đầu. Lần lần con Inventeur và con Kim lang Hoa rớt lại, con Tàu bay và con Phi sang Hồ lên. Về ngan khán đài con Filon d'or giựt giải nhứt hơn con Tàu-bay gần hai mình ngựa, con Phi sang Hồ ba, con Kim-lang-hoa tư, con Inventeur năm con La Reine sáu.

Tiền đánh cá.

Filon d'Or	gagnant	2$50
—	placé	1 80
Tàu Bay	placé	3 10
Phi-sang-hồ	placé	4 10

VI Độ chót.— Bồn báo bán không sai, con Đạm-sáp chở nặng phải sợ con Ô-may. Hằng thật con Đạm-sáp vì chở nặng lại bị con Anh-long dẫn đầu đi nước lớn nên khó nổi theo. Đến chừng con Đạm-binh-đông và con Anh-long rớt lại thì con Đạm-sáp mới theo kịp, nhưng trễ rồi phải thua con Ô-may nữa mình ngựa. Con Anh-long ba. con Đạm-binh-đông tư, con Vương-anh chót.

Tiền đánh cá.

Ô-may	gagnant	2$80
—	placé	1 10
Đạm-sáp	placé	1 20

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan-2022-2022

Kính tỏ cùng quí ông quí bà rõ

Garage của tôi hiệu Garage Central, ở Boulevard Bonnard, số 26. Ngày nay, đã nhường phố lại cho MM. Lê-văn-Đức và Franchini, Directeur du Garage Indochinois mường.

Còn đồ đạc của tôi bán thuốc máy trong hàng đồ thì đã dời hết lại ở tại tiệm tôi ở đường Amiral Courbet, số 24 và 26, ngang nhà ngủ Nam-Đồng-Hương là đường hẻm hông Chợ-mới Saigon, và nơi kho của tôi ở đường lớn Boulevard Galliéni số nhà 200 về địa phận Chợ-lớn. Trừ ra một mớ xe hơi tôi bán lại cho MM. Lê-văn-Đức và Franchini mà thôi. Nên nay tôi cũng còn buôn bán như khi trước là giường sắc, giường đồng, bình sáng đề vào xe ít hao, cây cẳng, thùng nước xe, đèn Lucernes avant et arrière, đèn hông, đèn phares, đèn dọi, vải lợp mui xe hơi xe kéo, bình nước mạnh, đèn điện khí, nhiếp xe hơi, échappement libre, đồ phụ tùng xe hơi, xe torpédo và chassis camionnette hiệu La Buire, máy canot, vân vân.

Vậy xin mời quí bà trưởng tỉnh tôi là người đồng-bang đến mua giùm tôi rất cám ơn và tôi sẽ lòng tính giá nhẹ cho quí ông, quí bà.

Còn ông nào có mua xe hơi muốn gắn đèn dọi, đèn lanterne, đèn hông, cây cẳng, áo nệm đồ chơi, vân vân thì tôi có đủ. Xin đem xe lại tôi gắn cho đồ tốt mà lại tính giá rẻ hơn các chỗ khác.

Nay kính.

NGUYỄN VĂN-KIỀU,

24 et 26, rue Amiral Courbert, Saigon.

Sindex Nouveautés

BAUDET, Directeur

2[illegible], rue Catinat — (Angle de la rue d'Espagne) Saigon

Chemiserie — Chappellerie pour homme — Chaussure unic

Parfumerie houbigant et Chéramy

du 20 avril au 12 mai

Grande mise en vente réclame des articles suivants

Chapeau feutre pour homme bordé, coloris, assortis avec coiffe soie, toute taille — Réclame . . 45 fr. 00
Casquette pour homme, marque ELINA — tissu laine fantaisies diverses, belle doublure satin — Exceptionnel 25 00
Béret basque bleu marine, doublure soie — avec cuir intérieur — Exceptionnel 12 00
Chausette fil belle fantaisie, nuances claires ou foncées bout et talon renforcés — Très belle qualité 12 00
Chaussettes soie, noire ou acajou, très fines pied et talon fil — Réclame 18 00
Montre nickelée pour homme — Très bonne qualité — Réclame 32 50
Mouchoirs blanc avec vignettes couleur en pièce Taille 45 x 45 — La douzaine 28 50
Pochette crêpe de chine, couleur unie, toutes nuances Taille 28 x 28 — La pochette . . . 8fr. 50
Maillot de sport, rayures jaune et rouge — Exceptionnel 22 00
Bas de sport rouge ou noir — La paire — Exceptionnel 18 00
Timbale métal argenté pour enfant — Pièce — Exceptionnel 18 00
Eau de cologne CHÉRAMY 80 degrés Parfumée au chypre, au Lillas, à l'Œillet, à la Rose, à la Fougère — Exceptionnellement
Le 1/4 de litre 16 50
Le 1/2 litre 28 00
Le litre 50 00
Monture Vaporisation CHÉRAMY spéciale pour eau de cologne — Réclame — Pièce . . . 16 00

Đem học trò về tây

Các ông bà muốn cho con sang học bên Pháp, cùng các cậu thanh-niên muốn theo sự học đặng hoàn toàn thì sẽ có người đưa đón từ 16 trông nom coi sóc mọi việc và học hành chắc rằng bậu vận sẽ đặng có kết quả mỹ mãn hoàn toàn. Sẽ gởi vô học các trường Lycées, Collèges hay là Pensionnats ở Aix-Marseille tùy ý muốn của học sanh.

Nhận học-sanh từ 8 tuổi tới 20 tuổi. Giá cả tùy theo tuổi mà định từ 75 $ 00 cho tới 160 $ 00 một tháng. Dạy đỡ, bảo-bạn, ăn uống, giặt ủi và trông nom hết mọi việc, còn quần áo và nành phí không kể.

Ai muốn hỏi rõ ràng, xin hãy đến Thương-Mại Học-Đường (Ecole Commerciale) số 146bis đường Pellerin gần báo Công-Luận mà hỏi.

Phú toán

21-31, *rue Amiral Courbet*
Halles Centrales Saigon

Kính cáo

Ngoại trừ các ngôi hàng khác như là: Đồng giày (các thứ giày tây và Annam, giày dớn bà k ều Thuận-Hoá).

Khách-sạng (phòng rộng rãi, mát mẻ, có nghi tiết, nhà tắm W.C. sạch sẽ).

Bổn-hiệu còn chụp hình, rọi hình ra lớn, họa chơn dung, vẽ sơn-thủy thờ và tableaux décoratifs ho bát cải-lương v.v.. nghề chuyên môn đã lâu năm thợ có tiếng xão-thủ hình chụp để lâu không phai mà lại được sắt sảo. Vẽ rất khéo và công kỹ lắm hoặc vẽ dầu hoặc vẽ keo.

Giá cả phải chăng xin quí ông quí bà hoan nghênh.

Quản lý kính cáo

Chân hưng nghề làm đồ nữ-trang

Kính trình quí Ông, quí Bà, quí Thầy công quí Cô.

Lê-công-Hòa Công-ty chúng tôi thành lập ra tại Chợ-lớn cũng nhờ ơn quí đồng-nghiệp và quí Ông, quí Bà hoan nghênh và chiếu cố, hòn hiệp vào nên đã khai trương buôn bán.

Chẳng cần chi khoe khoan, quí bà và quí cô cũng đã rõ những đồ trang sức của Công-ty đều lựa rút những thợ anh tài xảo thủ trong lục-châu chế tạo rất nên huê-mỹ.

Đã biết rằng vàng hạng nào thì có giá bạc nấy, song tiền công thì phải theo sức mỗi món; vậy trong việc khéo cũng có nhiều hạng, hoặc hạng nhứt, hạng nhì và hạng ba, chúng tôi chế ra tùy theo ý muốn của mỗi người.

Bổn Công-ty có bán đồ gia-bật xưa như là: tộ, chén, đĩa, lục-bình, v. v. là những đồ cổ tích rất quí báu xem qua lạ mắt.

Còn những đồ nội-hóa như là: giày, dép, ghế Thonet, ghế xích-đu Bắc-kỳ v. v. cũng là đồ ngoại-dương (article de Bazar) bổn Công-ty có bán nhiều món, tính phải giá là vì ý quyết muốn cho đồng mỗi hàng

Vậy xin mời quí ông, quí bà, nhơn lúc nào rảnh xin dời gót đến Công-ty, trước xem sau mua dùm mà vận-động cho mau chợ hàng hóa cùng viết cho giao thiệp buôn bán thì bổn Công ty rất hậu tình thậm cảm.

Lê-công-Hòa Công-ty.

62, Boulevard Tổng Đốc-Phương, Chợlớn.

P S — Chẳng bao lâu bổn Công-ty sẽ định mở ra một cuộc đấu xảo nhiều món nữ-trang để cho bạn đồng nghiệp Thợ-học tranh giải nhứt.

Vậy quí bà, quí cô hãy nghĩ trang Công-ty bằng để ý chăm nom lo lắng cho các món trang sức được khéo léo huê mỹ thêm hoài

Công-ty xin nhắc lại rằng bổn Công ty chưa khéo sỡ; qui-vị vẫn lòng hòn hiệp xin mau nhẹp cổ phần hầu tăng thành một cái Công-ty hiệp tác nặc danh cũng đồng bang mình cho thiệt mình mê mới làm được nhiều việc đại ích lợi thì rất quí hóa biết bao. Xin quí vị lưu ý

Lê-công-Hòa Công-ty cẩn cáo.

Nhứt nghệ tinh nhứt thân vinh

Tốn 18$00 ou 12$ sẽ thành một nghệ thanh nhàn, lương lồng tháng sẽ được 50$00 ou 60$00 một tháng, lại ngay tiệm

Đỗ-như-Liên

91-93, *rue d'Espagne*, Téléphone 690

gần xả-tây mà muốn một cái máy viết mà tập trong một tháng sẽ thành nghề

Bán đồ mỹ-nghệ Bắc-kỳ, bán giá như định — Bán xe máy nhiều kiểu đẹp. — Bán đồ phụ tùng xe hơi, xe kéo xe máy — Bán đồ đèn khí, quang-tuyến hồng đến xe hơi. Thắp trong nhà bóng đèn mau, đủ thứ máu — Bán máy viết máy chữ (Remington và cho mướn ngày, mướn tháng, mướn giờ, có thợ sửa hiệu nào sửa cũng đặng. — Bán máy hát và đĩa hát, Tây, Tàu, Annam, hát bội, cải-lương, hát nhà trò nức-kỳ. — Có tài riêng về nghề kẻ các hình người vẽ đồ vẽ thêu — Khắc con dấu bằng đồng, bằng đá đề mộ bia.

Có bán tại tiệm những đồ đã làm rất khéo

Ông vua thuốc lậu là ai?

Bên phương tây nghề nào không ai địch nổi thì được tặng là vua, như: vua sắt, vua dầu lửa, vua xe hơi v. v. Tại Bắc-kỳ có ông Từ-ngọc-Liên mới tiềm đặng 2 phương thuốc lậu (sang độc) và dương-mai (tim la) mầu nhiệm rất phi thường, mà không cộng phạt và không hại đường sanh dục, trị đặng cả và bịnh mới, bịnh cũ lâu năm sang bón, trĩ lở, nhứt mình v. v. đều mạnh dứt nọc, bởi thuốc dầy các chất độc của vi trùng hầm trong bán quang ra hết, nên không trở đi trở lại, vì vậy mà thiên hạ đã tặng cho là ông vua thuốc lậu, nên bổn hiệu mới lãnh bán độc quyền khắc cả Nam-kỳ. Mua thuốc xin kể căng bịnh khi sở phát đến giờ cho thật kỹ đặng gởi thuốc cho nhằm chứng. Thuốc hoàn mỗi ve đặng dùng 6, 7 ngày có toa duy lý; giá mỗi ve: số 3 thuốc lậu 1 p. 50 số 6 thuốc tiêm la 2 p. 00, số 9 thuốc tuyệt nọc 1 p. 00, thuốc rất giẻ lỗ tim la 0 p. 60 1 gói. Bao lậu uống số 3 kèm với số 9 tim la dùng số 6, vừa lậu vừa tim la dùng số 3 kèm số 6 thuốc gởi lành hơn giao ngân, mua mặt phải thêm tiền gởi năm cắt, muốn hỏi thăm phải để thêm một con cò trả lời.

Thơ, mandat, dây thép đề cho Monsieur Đinh thành-Song à Cảinhum

THINH-QUANG THƯ-QUÁN

Saigon, 35, Rue Sabourain, 35, Saigon

Bán đủ các sách quốc-văn như thơ, tuồng, truyện, tiểu-thuyết cùng các thứ sách học và đồ dùng cho học trò, đồ dùng trong văn-phòng.

Bán hạ hơn các nơi — Mua sỉ cho bán hoặc giá nhiều

SÁCH CỦA PHƯƠNG-QUÁN XUẤT-BẢN

Lời hỏi các bạn thanh niên, của Phan-bội Châu	0 $ 40
Tiếng đờn tri âm, Tâm-lý xã-hội tiểu-thuyết	0 50
Toàn tâm kiếm, Ái-tình tiểu-thuyết rất cao thượng	0 30
Vị quốc vong thân, Ái-quốc tiểu-thuyết	0 60
Lưu-kim-Đính, tuồng cải lương rất hay có 11 màn bình máu	0 60
Nữ-quân-Tử, tuồng cải lương thiệt hay có tình	0 60

SÁCH TRỪ THIỆT NHIỀU ĐỂ BÁN SỈ

không thiếu thứ gì, xin gởi thơ hỏi Mục-lục

Mạch đường sinh — Cao cảng quốc dân tự trị. — Hồn cách mạng. — Nam nữ kết bôn — Oanh-nghiệp thiên-nước — Trần-nhựt-Chánh. Điểm-đình đối ẩm. — Lưu-kim-Đính thứ nhì. — Giọt lệ tiền, đường văn vân.

Lời Rao

Cùng lục-châu chư vị đặng rõ con tôi tên Tăng-hữu-Sở, có bạc xa xỉ không lo làm ăn, tôi nói không được, lại lấm khi mạo văn-tự cầm cố vay mượn của người ta đem tên tôi vào đúng rồi hoặc sao điểm chỉ, nhiều khi tôi phải trả nợ của nó vay, thưa kiện đến tòa.

Vậy kể từ ngày nay ai cho nó vay bạc, mà tôi không có đưng ký tên vào rõ ràng, thì tôi không biết tôi.

Sự lăng tay và điểm chỉ tôi là việc nó có thể thần làm mạo được.

Nguyễn-thị-Nữ,
Chủ-nghiệp Đa-phước-hội
Mocay.

Ai nhặt được?

Ai được giấy căn cước số T. 8512 tên Trần quốc-Bảo làm Typographe Lọc-Viên, 6e quartier Haiphong, xin làm ơn trả lại cho tôi là Trần-quốc-Bảo làm Typographe à l'Imprimerie Commerciale Saigon, tôi đội ơn muôn thuở.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022